

Agnes Aaby Hirsch og Elisabeth Nørgaard
Rapportering fra krisesentrene 2007

Rapporter I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, september 2008 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-7427-5 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-7428-2 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne	Tall kan ikke offentligjøres	:
03.04	Null	-
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpige tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimalskilletegn	,

Sammendrag

I denne rapporten presenteres statistikk over personer som har overnattet på krisesentrene (beboere) og personer som har besøkt krisesentrene om dagen (dagbrukere) i løpet av 2007. Det presenteres også samlestatistikk om organisering og tilbud ved sentrene, hvilket er nytt for årets rapport.

- Nedgang i antall beboere og antall barn som overnattet på krisesentrene i 2007* Anslagsvis 1 800 personer overnattet på et krisesenter i 2007, og til sammen hadde disse personene 2 230 opphold bak seg der de overnattet minst ett døgn på senteret. Sammenlignet med 2006 var det 100 færre personer som overnattet på et krisesenter i 2007. Alle beboerne var kvinner, bortsett fra syv menn.
- 45 prosent av beboerne hadde med seg barn på krisesenteret i 2007. Til sammen overnattet 1 420 barn på krisesenter i 2007, dette er 70 færre barn enn året før.
- Større andel beboere med innvandrerbakgrunn* Majoriteten av beboerne som overnattet på krisesentrene i 2007 hadde innvandrerbakgrunn, 58 prosent. Denne andelen har økt de fire siste årene, tilbake i 2003 hadde 45 prosent av beboerne innvandrerbakgrunn.
- Det er færre beboere på krisesentrene i 2007 enn i 2006, men denne nedgangen er sterkere for beboere uten innvandrerbakgrunn (8 prosent) enn for beboere med innvandrerbakgrunn (2 prosent).
- Beboerne bor lenger på krisesentrene* Til sammen overnattet det personer på krisesentrene i 62 500 døgn i 2007. Dette er en økning fra 59 000 døgn i 2006, dersom vi bruker samme metode for å regne døgn. Tatt i betraktning at antall opphold på krisesentrene har gått ned kan vi konkludere med at oppholdene på krisesentrene varte lenger i 2007 enn tidligere. Et gjennomsnittlig opphold varte i 28 døgn i 2007. Beboere med innvandrerbakgrunn bodde lenger enn beboere uten innvandrerbakgrunn, i snitt 34 døgn mot 21 døgn.
- Flertallet av dagbrukerne har ikke innvandrerbakgrunn...* På dagtid kan kvinner, og ved noen krisesenter også menn, få råd i forbindelse med problematiske relasjoner og situasjoner fortrinnsvis knyttet til voldsproblematikk. Mange tidligere brukere kommer for oppfølging og samtaler. I 2007 kom 2 090 personer på ett eller flere dagbesøk til krisesentrene, av disse var 5 prosent menn. Til sammen besøkte dagbrukerne sentrene 7 640 ganger, en nedgang på 10 prosent fra 2006. 57 prosent av dagbrukerne hadde ikke innvandrerbakgrunn.
- ...men et økende antall dagbrukere har innvandrerbakgrunn* Det er fortsatt et mindretall av dagbrukerne som har innvandrerbakgrunn (i motsetning til beboerne), men denne andelen har økt fra 37 prosent i 2006 til 43 prosent i 2007. Mens det har vært en nedgang i antall dagbrukere uten innvandrerbakgrunn på 18 prosent siden 2006, har antall dagbrukere med innvandrerbakgrunn økt med 4 prosent.
- 280 årsverk ved krisesentrene* For første gang har det blitt samlet inn statistikk om ansatte ved krisesentrene. I 2007 ble det rapportert om 400 ansatte ved krisesentrene. Av disse var omtrent 35 prosent ansatte på heltid mens 65 prosent var ansatt på deltid. Til sammen utgjorde de 400 ansatte nesten 280 årsverk. I tillegg kommer 480 frivillige vakter som utgjorde nesten 110 årsverk. Åtte krisesenter rapporterer at de har mannlige ansatte, til sammen 13 menn hvor tre er frivillige vakter.

Innhold

Sammendrag	3
Forord	5
1. Innledning	6
1.1. Formål og historie.....	6
1.2. Endringer i statistikkføringen i 2007.....	6
1.3. Begrepsavklaringer.....	6
2. Om statistikken	8
2.1. Datainnsamling.....	8
2.2. Kontroll og revisjon	8
2.3. Endelig populasjon	11
2.4. Sammenlignbarhet over tid.....	12
2.5. Frafallsproblem.....	12
3. Beboere på krisesentrene	14
3.1. Færre beboere, og større andel med innvandrerbakgrunn.....	14
3.2. Beboernes kjønn, alder og sivilstand.....	14
3.3. Beboernes opprinnelse og språkforståelse	15
3.4. Kvinnene bor lenger på krisesentrene enn tidligere år	16
3.5. Tilknytning til arbeidslivet.....	16
4. Overgriperne	18
4.1. Beboernes relasjon til overgriperne	18
4.2. Overgripernes kjønn og alder	20
4.3. Overgripernes opprinnelse	21
4.4. Overgripernes tilstand ved overgrepene.....	22
5. Barn med mor på krisesentrene	23
5.1. Antall barn som var med på sentrene	23
5.2. Barnas alder	24
5.3. Noen flere beboere med barn drar hjem til overgriper	24
6. Beboernes situasjon ved henvendelsen til krisesentrene	25
6.1. Mishandlingens varighet.....	25
6.2. Skader av mishandlingen	26
6.3. Flere av oppholdene på krisesentrene blir anmeldt.....	26
6.4. Voldsalarm	27
6.5. Graviditet.....	28
7. Kontakten med krisesentrene	29
7.1. Hvilke instanser setter beboerne i kontakt med krisesentrene?	29
7.2. Årsaker til henvendelsene	29
7.3. Bistand fra krisesentrene	30
7.4. Hvilke instanser henvises beboerne til?	31
7.5. Hvor dro beboerne etter krisesenteroppholdet?	32
8. Dagbrukere	33
8.1. Krisesentrenes tilbud på dagtid	33
8.2. Omfanget av dagbrukere	33
8.3. Noen menn blant dagbrukerne	33
8.4. Flere dagbrukere uten innvandrerbakgrunn	33
8.5. Dagbrukerne er eldre.....	34
8.6. Dagbrukere er oftere aleneboende.....	34
8.7. Flere dagbrukere hadde barn	35
8.8. Dagbrukerens relasjon til overgriper	35
8.9. Psykisk vold vanligste årsak til dagbesøk.....	37
8.10. Halvparten henvises ikke til andre hjelpeinstanser	38
8.11. Bistand fra krisesenteret.....	39
9. Organisering og tilbud ved krisesentrene	40
9.1. Eie- og leieforhold.....	40
9.2. Personell	40
9.3. Tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne.....	41
9.4. Lokaler.....	42
9.5. Tilbud på sentrene	42
Referanser	44
Vedlegg	
A Samlestatistikk 2007.....	45
B Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk i 2007.....	46
C Krisesentrene i rapporten	48
D Beboerskjema	49
E Dagsbesøkskjema	56
F Krisetiltak – statistikk for 2007	60
Figur- og tabellregister	67

Forord

Arbeidet med krisesenterstatistikken for 2007 er utført av Statistisk sentralbyrå på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Statistisk sentralbyrå har det faglige ansvaret for innholdet i rapporten.

Rapporten omfatter samlestatistikk for alle landets 51¹ krisesentre i 2007, samt beboer- og dagbesøkstatistikk for de sentrene som har levert registreringsskjema. Kapittel 3 til 7 omtaler statistikken som gjelder beboere som har overnattet ved krisesentrene (beboerstatistikken). Kapittel 8 tar for seg statistikken som gjelder dagbesøk, og det gis en kort redegjørelse for hvilke brukere som benytter seg av dette tilbudet. Det foretas en sammenligning mellom de to brukergruppene der det er mulig. Samlestatistikken omfatter antall telefonhenvendelser til sentrene, overnattingsdøgn, opphold for beboere og deres barn, antall dagbesøk, antall dagbrukere, antall finansierende kommuner for hvert senter og hvor mange innbyggere det enkelte krisesentret dekker. Disse hovedtallene fra samlestatistikken for hvert krisesenter presenteres i sin helhet i vedlegg A. Nytt for 2007 er at samlestatistikken også inkluderer organisering og tilbud på krisesentrene. Dette blir presentert nærmere i kapittel 9.

Rapporten er bygd opp etter samme mal som tidligere år, og gir så langt det er mulig det samme tallmaterialet som 2006-statistikken. Fremstillingen legger i tillegg stor vekt på å se funnene i forhold til tidligere år. Den største endringen fra rapporten for 2006 er at rapporten for 2007 har utvidet kapittelet som gjelder samlestatistikken.

Agnes Aaby Hirsch har gått gjennom datagrunnlaget og skrevet kapittel 2 og kapittel 3-6 om beboerne. Elisabeth Nørgaard har skrevet kapittel 8 om dagbrukerne og kapittel 9 om organisering og tilbud ved sentrene.

Olaf Espeland Hansen og Knut Strøm har bidratt med å tilrettelegge tallmaterialet.

¹ Fra og med 2007 blir Vest-Finmark krisesenter registrert som to ulike sentre i statistikken, siden det skilles mellom avdeling Hammerfest og avdeling Alta.

1. Innledning

1.1. Formål og historie

Formålet med arbeidet har vært, på vegne av Barne-, ungdoms- og familie-direktoratet, å samle inn data knyttet til aktiviteten på landets krisesentre og utarbeide en rapport som beskriver disse resultatene.

Årets rapport er den tredje som er utarbeidet av SSB, mens Nasjonalt kunnskaps-senter om vold og traumatisk stress utarbeidet tilsvarende rapporter for årene 2003 og 2004 (Jonassen, 2004; Jonassen, 2005; Lien og Nørsgaard, 2006; Kleven og Lien, 2007).

1.2. Endringer i statistikkføringen i 2007

Statistikkføringen i 2007 har endret seg på noen områder sammenlignet med 2006. For dagbesøkskjemaet og beboerskjemaet er det inkludert spørsmål om brukeren har reservert seg mot registrering. Det er krysset av for "Ja" på 42 av dagbesøk-skjemaene, og 31 av beboerskjemaene. Men siden alle skjemaene, bortsett fra tre, likevel har registrert opplysninger i skjemaet, har vi valgt å inkludere disse i statistikken. Den største endringen fra 2006 er utvidelse av samlestatistikken.

Skjemaet *Krisetiltak – statistikk for 2007* (også kalt samleskjema eller samlestatistikken) har i 2007 blitt utvidet med 28 nye spørsmål. Dette er spørsmål som dreier seg om tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse, organisering av krisesenteret, lokaler og tilbud ved sentrene, samt ansatte og årsverk (se vedlegg F).

På *beboerskjema* har det blitt inkludert et spørsmål om brukeren reserverer seg mot registrering. Muligheten for å spesifisere brukerens bostedskommune er blitt fjernet. Det er også fjernet mulighet til å registrere dato for forrige opphold ved senteret dersom dette ikke var det første oppholdet. Spørsmål om relasjon til overgriper har fått fjernet kategorien "Flere overgripere". Samtidig er det lagt til et eget spørsmål der det spørres om det har vært en eller flere overgripere. På spørsmål om beboeren er gravid er det lagt til kategorien "Vet ikke". Ellers er det kun små språklige endringer.

På *dagbesøkskjema* har det blitt inkludert et spørsmål om brukeren reserverer seg mot registrering. Muligheten for å spesifisere brukerens bostedskommune er blitt fjernet. Det er også fjernet mulighet til å registrere dato for forrige besøk ved senteret dersom dette ikke var det første dagbesøket. Kategoriene "Har ikke vært i kontakt med senteret i 2006" eller "Kommer til sentret for jevnlig samtaler" er fjernet. Spørsmål om relasjon til overgriper har fått fjernet kategorien "Flere overgripere". Samtidig er det lagt til et eget spørsmål der det spørres om det har vært en eller flere overgripere.

1.3. Begrepsavklaringer

1.3.1. Krisetelefonhenvendelser

Krisesentrene er bedt om å skille mellom telefonhenvendelser som gjelder kriser og de som gjelder andre spørsmål i sine registreringer. Med begrepet krisetelefoner forstås henvendelser der kontakten opprettes for første gang mellom en bruker og krisesenteret, eller kontakt fra privatpersoner eller offentlige kontakter på vegne av brukeren. I tillegg blir krisesentrene bedt om å registrere hendelser der nye situasjoner er oppstått, selv om brukeren har vært i kontakt med krisesentret tidligere.

1.3.2. Dagbrukere og dagbesøk

Personer som henvender seg til krisesentrene på dagtid omtales som dagbrukere. Dette kan både være personer som tidligere har bodd på sentret og personer som aldri har vært i kontakt med et krisesenter tidligere. Med dagbesøk menes brukernes oppmøte på sentrene for å motta råd eller ulike former for oppfølging og/eller bistand fra krisesentret.

I statistikken vil dagbrukere være opplysninger basert på det første dagbesøket i rapporteringsåret (2007). Mens dagsbesøk vil være alle dagbesøkene som er registrert med et dagbesøkskjema i løpet av året.

1.3.3. Beboere og opphold

Personer som overnatter på krisesentrene en eller flere netter omtales som beboere. I statistikken vil beboere være opplysninger basert på det første oppholdet i rapporteringsåret (2007). Opphold vil være alle gangene beboerne har vært på sentrene i løpet av året, registrert med et beboerskjema for hvert opphold.

1.3.4. Personer med og uten innvandrerbakgrunn

I krisesentrenes beboer- og dagbesøkskjema finnes et spørsmål om brukerens landbakgrunn. Svarkategoriene for skjemaene i 2007 er "Norsk" og "Utenlandsk/innvandrer".

Det har vært vanskelig å komme frem til en entydig forståelse av hvordan krisesentrene bør registrere brukere med og uten innvandrerbakgrunn. Dersom man legger statsborgerskap til grunn, vil mange krisesenterbrukere med innvandrerbakgrunn bli registrert som norske.

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, som var ansvarlig for utformingen av skjemaene for 2005, kom da sammen med krisesenterorganisasjonene frem til at statsborgerskap ikke skulle legges til grunn ved registreringen. I retningslinjene for utfylling av registreringsskjemaene for 2007 heter det:

"Her skal det registrere hvilken landbakgrunn brukeren har. Med innvandrerbakgrunn menes at vedkommende enten er født i utlandet eller er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre (sistnevnte gruppe kalles også for etterkommere), jf SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen". Registreringene av utenlandske brukere ved krisesentrene vil i stor grad overlappe med kategorien "innvandrer" slik det er vanlig å definere dette i SSB.

Siden personer med innvandrerbakgrunn samtidig kan være norske, har vi valgt å ikke bruke begrepet norsk i denne rapporten. Den korrekte begrepsbruken i forbindelse med krisesenterbrukernes opprinnelse er henholdsvis "beboere/dagbrukere med innvandrerbakgrunn" og "beboere/dagbrukere uten innvandrerbakgrunn". Enkelte steder vil det også bli brukt "Innvandrerkvinner".

1.3.5. Overgriper eller voldsutøver

Vi bruker begrepene overgriper eller voldsutøver i vår omtale av de personene som har medvirket til at mennesker søker hjelp på krisesentrene. Dette på tross av at ikke alle brukere har oppgitt å være utsatt for vold eller seksuelle overgrep.

2. Om statistikken

2.1. Datainnsamling

Statistikk over aktiviteten ved landets kritesentre blir innrapportert til SSB ved utfylling av papirskjema. Det er ansatte på kritesentrene som vanligvis fyller ut skjemaene. For hvert dagbesøk og hvert overnattingsopphold skal det i utgangspunktet fylles ut henholdsvis et dagbesøkskjema og et beboerskjema². I noen tilfeller kan det hende at skjema ikke blir fylt ut. Disse besøkene/oppholdene skal sentrene likevel telle med i sin oppsummering på skjemaet *Krisetiltak – statistikk for 2007* ved årets slutt. Det kan følgelig oppstå noe avvik mellom oppsummering av individstatistikken og hva som er angitt i samlestatistikken.

Frist for innrapportering av tall for 2007 var 18. januar 2008. Kritesentre som hadde levert sine skjema ved fristens utløp, fikk i begynnelsen av mars tilsendt en oversikt med sine tall i retur fra SSB. Det er til sammen 51 kritesentre i landet. Nedenfor er en oversikt over antall kritesentre som har sendt inn de ulike skjemaene. Fullstendig oversikt over hvilke skjemaer det enkelte senteret har levert finnes i vedlegg C.

Tabell 2.1. Antall kritesentre som har sendt inn skjema for 2007

	Mottatt ved fristens utløp	Med i rapporten
Dagbesøk 2007 ²	44	47 ¹
Beboer 2007 ²	45	49 ³
Krisetiltak – statistikk for 2007 ²	45	51

¹ Tre kritesentre har ikke levert noen skjemaer for dagbesøk i 2007, selv om de har hatt dagbrukere. Disse er tatt med i tallgrunnlaget i individstatistikken basert på det de har oppgitt i samleskjemaet, men har "Uoppgitt" på alle spørsmål. Ett kritesenter har ikke hatt noen dagbesøk i 2007.

² Det ble sendt ut skjemaer til 51 kritesenter siden kritesentret i Vest-Finnmark består av to avdelinger (Hammerfest og Alta).

³ Ett kritesenter har ikke levert beboerskjemaer for 2007, og er følgelig ikke med i individstatistikken for beboere. Ett kritesenter hadde ingen beboere i 2007 og har derfor ikke levert beboerskjema.

Flere kritesentre har i etterkant av at tabelloversikten ble sendt ut, påpekt enkelte feil i tallene. Individskjemaene for både beboere og dagbrukere har ikke genuine identifikasjonsnumre, og SSB kan derfor ikke gå tilbake og rette opp direkte i det konkrete skjemaet. Endringen basert på slike tilbakemeldinger har derfor kun blitt gjort på samleskjemaet. Det har likevel blitt gjort enkelte endringer i individstatistikken, både ut fra åpenbare feil og gjennom kontakt med de enkelte kritesentrene. Se senere i dette kapitlet for detaljer om revisjon. Datainnsamlingen ble avsluttet i april, da mottok SSB skjemaene fra det siste kritesentret.

2.2. Kontroll og revisjon

Revisjon, kontroll og retting av data fra oppgavegiverne er viktig for å sikre kvaliteten. Det er imidlertid umulig å sikre at alle data er korrekte. Det må foretas en avveining av hvor mye som kan rettes. For mye revisjon kan medføre nye feil i datasettet.

Når det gjelder kritesenterstatistikken er det ikke utarbeidet et eget revisjonssystem. I utgangspunktet er det derfor lagt opp til liten revisjon av det innkomne datamaterialet. Det er likevel blitt gjort enkelte endringer i dataene etter mottak i SSB. Hovedtanken bak revisjonen har vært å finne frem til noen viktige problemområder. I kritesenterstatistikken for 2007 har dette eksempelvis vært mannlige beboere, antall overnattingsdøgn og barn på sentrene. Alle disse områdene vil bli omtalt mer spesifikt senere i dette kapitlet.

Skjemaene er verifisert før scanning, men det har likevel blitt oppdaget enkelte åpenbare feilføringer – disse er rettet hvor dette er oppdaget. På enkelte spørsmål

² Registreringsskjema for dagbesøkende ved kritesenteret, 2007 og Registreringsskjema for beboere ved kritesenteret, 2007.

hvor det kun forventes ett svar – har det i noen tilfeller likevel blitt krysset av for flere kategorier. Disse har da fått kategorien ”Uoppgitt”.

2.2.1. Korrigeringer i datamaterialet

Det er i langt større grad beboerskjema som har vært gjenstand for revisjon og endringer i etterkant av mottak av data i SSB. Dette henger sammen med at det er her de største utfordringene finnes for en korrekt føring, og det er denne statistikken som det enkelte kritesentret selv har best oversikt over. Det er også gjort enkelte endringer på samleskjema der hvor tallene er tydelig feil, eksempelvis antall årsverk. På dagbesøkskjema er det ikke gjort noen endringer i det opprinnelige datamaterialet, men dette betyr ikke at datamaterialet anses som feilfritt.

Etter innsamling av alle skjemaene, lages det en grunnlagsfil for hver skjematype, til sammen tre filer (en fra beboerskjemaene, en fra dagbesøkskjemaene, en fra samleskjemaene). Alle korrigeringene og revisjon er gjort på grunnlagsfilen for både beboerstatistikken og for samlestatistikken. Etter revisjon av grunnlagsfilen har tabellene blitt laget med utgangspunkt i den reviderte filen. Det er ikke gjort korrigeringer på grunnlagsfilen for dagbesøk. Eneste korrigering som er gjort i dagbrugerstatistikken er at antall dagbrukere og antall dagsbesøk fra de tre sentrene som ikke har levert dagbesøkskjema har kommet med i totaltallene i fotnotene til hver tabell. Siden vi ikke har noe informasjon om disse individene er de ikke med i grunnlagsfila for dagsbesøk.

Kjønn Mange sentre tar ikke i mot mannlige beboere. I fjor ble det registrert null mannlige beboere etter at revisjon var gjennomført. Også i år har denne variabelen blitt undersøkt nøye, ved å ta direkte kontakt med de sentrene som har oppgitt mannlige beboere. Det var i utgangspunktet tre ulike kilder for å anta at et senter har mottatt menn. Den ene muligheten var dersom det var satt kryss for ”Mann” på spørsmål om beboers kjønn på beboerskjemaet.³ Den andre muligheten var dersom det var fylt ut døgn for ”Mannen” under antall døgn på beboerskjemaet.⁴ Den tredje muligheten var dersom det var fylt ut antall overnattinger for menn på samleskjema.⁵ I tillegg var det noen skjemaer som hadde fylt ut kun døgn for ”Barn”, uten å fylle ut kjønn. To av disse viste seg å være unge mannlige beboere.

Dersom det ikke var krysset av for kjønn, men oppgitt døgn for ”kvinnen”, har disse fått ”kvinne” på spørsmål om kjønn. Dersom det var krysset av for ”mann” på kjønn, men oppgitt døgn for ”kvinnen”, har også disse skjemaene blitt endret til ”kvinne” på kjønn. Det var til sammen 20 skjemaer som ble endret på denne måten.

Etter denne revisjonen har alle beboere for 2007 opplysninger om kjønn.

Barn Revisjon for barn er noe endret fra 2006 til 2007. De skjemaene som hadde oppgitt overnattingsdøgn for barn, og ikke for ”mannen” eller ”kvinnen” har blitt registrert som vanlig beboer, og endret til henholdsvis døgn for ”kvinnen” eller ”mannen”, ut fra hva som var oppgitt som kjønn. Sju skjemaer ble endret til kvinnelig beboer, mens ett skjema ble endret til mannlige beboer. På to skjemaer var ikke kjønn oppgitt, og etter å ha kontaktet kritesentrene det gjaldt, viste det seg å være unge mannlige beboere. Disse ble dermed også satt til å være mannlige beboere. Under revisjon i 2006 ble skjemaene der beboer var under 18 år og det ikke var oppgitt døgn for ”kvinnen” fjernet fra statistikken, noe som kan være en forklaring på hvorfor det var rapportert null mannlige beboere i 2006, mens det var sju i 2007.

³ Det var krysset av for mann på ti skjemaer. For fire av disse var det fylt ut kun døgn for ”Kvinnen”, og disse ble endret til kvinne på kjønn. På de resterende seks skjemaene stemte det at beboeren var mann.

⁴ Dette gjaldt for åtte skjemaer. For tre av dem var det enten barn med mor, eller feilutfylling. For de resterende fem stemte det at beboeren var mann.

⁵ Det var tre sentre som til sammen hadde rapportert om til sammen 24 opphold for menn. Det ene senteret hadde feilaktig oppgitt 18 opphold for menn, dette ble satt til null. For de to andre sentrene stemte det at de hadde hatt til sammen seks opphold for menn.

Et annet problem knyttet til registrering av barns opphold er at det krysses av for at mor har med barn til senteret, samtidig som det ikke blir oppgitt overnatningsdøgn for barnet/barna. I disse tilfellene har barnet/barna blitt fjernet fra statistikken. Denne metoden ble også brukt i 2006. I 2007 ble 55 barn fjernet fra datagrunnlaget for individstatistikken på denne måten.

For å skille mellom antall barn og antall opphold til barn, har det blitt brukt samme metode som for å skille mellom person og tilfelle for beboere. Det er først trukket ut antall beboere ved å se på de som oppgir at dette er første opphold i 2007. Deretter teller vi hvor mange barn disse har med seg. Dersom en beboer ikke har med seg barn på det første oppholdet, men derimot har barn med på det andre oppholdet, blir ikke disse barna telt med. Det er derfor en mulighet for at antall barn som har vært på krisesentrene er noe høyere enn det som presenteres i denne rapporten. Siden registreringen av brukerne er anonymt, er det ikke mulig å finne ut hvor mange barn dette gjelder.

Antall overnatningsdøgn

Å regne ut hvor mange døgn den enkelte beboer har vært på krisesentret har bydd på en rekke utfordringer. Slik beboerskjemaet er utformet i dag, kan denne informasjonen hentes fra to ulike kilder:

- ved å se på differansen mellom ankomst- og utflyttingsdato (spørsmål 2 i skjemaet)
- bruke tallet som sentret har telt opp som antall overnatningsdøgn (spørsmål 6 i skjemaet)

I tillegg kommer det frem totalt antall overnatningsdøgn per senter fra samle-skjemaet hvert senter har levert. Etter erfaring fra tidligere års revisjon, har vi konkludert med at døgn for beboere skal regnes ut på bakgrunn av dato. Slik sikrer vi at døgn telles på samme måte for alle sentrene. Antall overnatningsdøgn som er fylt ut for henholdsvis kvinnen, mannen og/eller barnet har kun blitt brukt i revisjon av kjønn, slik det er beskrevet ovenfor. I tillegg har det vært nyttig å se på disse tallene der ankomstdato og/eller utflyttingsdato ikke er fylt ut. En svakhet ved å bruke dato for å regne ut døgn er at avbrudd i opphold ikke fanges opp. Dette kan for eksempel være helger hvor kvinnen ikke er på senteret. Men siden kvinnen likevel opptar plass på sentret, er det mest hensiktsmessig å benytte datoer angitt på skjemaene ved utregning av antall overnatningsdøgn.

Det er hovedsakelig brukt samme metode som i 2006 for å korrigere datoer. En viktig endring er hvor ankomstdato er angitt og utflyttingsdato er åpen. Der er det satt utflyttingsdato til 1.1. 2008, med mindre antall døgn som er oppgitt på skjemaet tilsier noe annet. I revisjonen for 2006 ble alle slike tilfeller gitt utflyttingsdato dagen etter, slik at disse ble registrert med kun ett døgn. For 2007 gjaldt dette 22 skjemaer, og de har til sammen blitt registrert med 1 882 døgn. Siden metoden for revisjon av dato som er brukt i 2007 er noe annerledes kan ikke døgn for 2007 direkte sammenlignes med døgn i 2006. Likevel ser vi at antall overnatningsdøgn har hatt en reell økning siden 2006. Dersom vi hadde brukt samme metode i 2007 som i 2006 ville døgn for 2007 blitt 60 649.⁶ Dersom det hadde blitt brukt samme metode i 2006 som i 2007 ville døgn i 2006 blitt 59 014 døgn.⁷

Ved å regne døgn som i 2006 har antall døgn økt med 5 590 døgn (10 prosent) fra 2006 til 2007. Ved å regne døgn som i 2007 har antall døgn økt med 3 495 døgn (6 prosent) fra 2006 til 2007. Vi ser dermed at ved bruk av samme revisjonsmetode har antall overnatningsdøgn på krisesentrene økt. Tatt i betraktning at antall opphold har gått ned, kan vi konkludere med at beboere som oppsøkte krisesenteret i 2007 bodde der lenger enn tidligere år.

⁶ 62 509 (døgn i 2007) - 1 882(døgn med 2007-metode) + 22 (døgn med 2006-metode) = 60 649

⁷ I 2006 manglet 19 skjemaer utflyttingsdato og utfylling av antall døgn, samtidig som ankomstdato var angitt. Dersom disse 19 får utflyttingsdato til 1.1.2007 istedenfor å bli tildelt 19 døgn, får de til sammen 3974 døgn. 55 059 (døgn i 2006) - 19 (døgn med 2006-metode) + 3 974 (døgn med 2007-metode) = 59 014

Tabell 2.2 Antall døgn per år på krisesentrene, basert på to ulike metoder for revisjon av utflyttingsdato. 2006 og 2007

	2006	2007
2006-metoden	55 059	60 649
2007-metoden	59 014	62 509

Oppsummert er revisjon av datoer for 2007 gjort etter følgende kriterier:

- Dersom ankomstdato er før 2007 og utflyttingsdato er angitt, har ankomst blitt satt til 1.1.2007 (28 skjemaer)
- Dersom utflyttingsdato er etter 2007 og ankomstdato er angitt, har utflytting blitt satt til 1.1.2008 (13 skjemaer)
- Dersom det er en ugyldig dato, har vi sett det i sammenheng med antall døgn oppgitt for beboeren i spørsmål 6. Enkelte skjema har for eksempel blitt lest feil i scanningen, slik at et 9-tall har blitt oppfattet som 0, og lignende. I slike tilfeller har dato blitt endret basert på overnattingsdøgn oppgitt for beboeren i spørsmål 6
- Dersom utflyttingsdato ikke er oppgitt, og ankomstdato er oppgitt, har vi antatt at beboeren har bodd på senteret ut året med mindre antall døgn indikerer noe annet (22 skjemaer)
- De som har ankomstdato etter utflyttingsdato har fått korrigert datoen ut fra antall døgn som er oppgitt, slik at datoene gir riktig antall døgn.

Til sammen har 90 skjemaer fått endret dato i grunnlagsfila for beboere.

Etter revisjon som nevnt ovenfor finner vi at individstatistikken (alle opphold) viser 62 509 overnattingsdøgn for beboere på landets krisesentre i 2007. Dette tallet regnes ut ved å trekke ankomstdato fra utflyttingsdato. I de tilfellene hvor både ankomstdato og utflyttingsdato mangler, har disse blitt registrert med ett døgn hver (gjelder seks skjemaer). Dersom ankomstdato og utflyttingsdato er den samme har disse også blitt gitt ett døgn.

Ser man på døgn basert på data fra samleskjemaene (årsstatistikken fra *Krisetiltak - statistikk for 2007*) er antall overnattingsdøgn for kvinner og menn 61 214.⁸ Dette er litt lavere enn det som kommer fram fra individstatistikken. Vi har ikke hatt anledning til å gå nærmere inn på hva dette avviket kan skyldes. En forklaring kan være at ikke alle beboere har blitt talt med når det enkelte krisesenter har summert opp på slutten av året. En annen forklaring kan være at sentrene ikke har talt med alle døgn fra ankomst til utflytting dersom beboeren ikke har bodd på senteret under hele oppholdet.

Når vi kommenterer varighet på oppholdene videre i rapporten er det 62 509 døgn som er utgangspunktet, basert på individstatistikken fra beboerskjemaene.

2.2.2. Person versus tilfelle

For å skille mellom personer og opphold/besøk (tilfeller) benyttes spørsmålet om hvorvidt oppholdet/besøket er det første i år. Av 2 231 beboeroppold i 2007 manglet avkrysning på dette spørsmålet for 61 skjema (3 prosent). For å finne antall barn, har man telt antall barn som er med beboer på det første oppholdet. På dagbesøkskjema skiller man personer fra besøk (tilfeller) ved å telle opp hvor mange som har krysset av for "Første besøk i år" på spørsmål 4 i dagbesøkskjema. Av 7 503⁹ dagbrukerskjema mangler det opplysninger om hvorvidt dette er første besøk for 467 av skjemaene (6 prosent).

2.3. Endelig populasjon

Basert på revisjon av de mottatte skjemaene blir antall personer og tilfeller som er med i rapporten presentert i tabell 2.3.

⁸ Se vedlegg A.

⁹ Her er det ikke tatt med dagbesøkene for de tre sentrene som ikke hadde levert skjema for 2007.

Tabell 2.3. Antall brukere og opphold/besøk på kritesentrene i 2007

	Personer	Tilfeller
Dagbesøk 2007	2 093 ¹	7 639 ²
Beboer 2007	1 797 ³	2 231 ³

¹ Antall som har krysset av for første dagsbesøk i år på dagbrukerskjemaer mottatt i SSB (2054), i tillegg til 39 dagbrukere fordelt på tre sentre som ikke har levert skjema.

² Antall dagbrukerskjema som er mottatt i SSB (7 503), i tillegg til 136 dagbesøk på de tre sentrene som ikke har levert skjema.

³ Ett kritesenter har ikke levert beboerskjema og er ikke inkludert i individstatistikken for beboere.

Tabeller som presenteres i rapporten viser svarfordelingen for brukere (beboere/dagbrukere) som har svart på de aktuelle spørsmålene som inngår i tabellene. Antall respondenter som ligger til grunn for det enkelte spørsmål i tabellene (N) vil derfor variere mellom tabellene. Under hver tabell er det angitt hvor mange som mangler svar på det enkelte spørsmål. Der hvor tall kun er kommentert i teksten vil det fremgå av tekst eller fotnoter hva N er. I kapitlene om både beboerne og om dagbrukerne på landets kritesentre vil det bli skilt mellom brukere med og uten innvandringsbakgrunn, foruten en kolonne for totaltall.

Leseren vil også finne at prosentsummene i enkelte tabeller ikke alltid stemmer med summene av de ulike kategoriene. Dette skyldes at enkelte spørsmål tillater avkryssing for mer enn en kategori, noe som medfører at summene overstiger 100 prosent. Disse sumtallene blir ikke presentert i tabellene.

På enkelte spørsmål er det mulig å skrive inn åpne svar, dette er ikke kodet i tabellene. Svarene kommer derimot frem i kategoriene "Annet" eller "Andre".

2.4. Sammenlignbarhet over tid

Rapportering fra kritesentrene 2007 er den femte i rekken som viser aktiviteten ved landets kritesentre, og gir dermed grunnlag for å trekke sammenligninger over flere år (Jonassen, 2004; Jonassen, 2005; Lien og Nørgaard, 2006; Kleven og Lien 2007). Det har underveis blitt gjort endringer på skjemaene, men hovedtrekkene er beholdt. I rapporten for 2007 benyttes tabeller som viser resultatene for både 2005, 2006 og 2007 der hvor disse er direkte sammenlignbare. I de tilfellene hvor det har blitt gjort større endringer benyttes kun tall for 2007 – mens resultatene fra 2006 er kommentert i teksten hvor dette er naturlig.

I kapitlet om dagbrukere er tabellene endret siden fjorårets rapport. Rapporten for 2006 sammenlignet tall for dagbrukere og beboere direkte i tabellen. For 2007 har vi valgt å fremstille tallene for dagbrukerne på samme måte som beboerne, ved å sammenligne brukere med og uten innvandringsbakgrunn. Grunnen er at tallene for beboerne allerede er vist og kommentert i andre kapitler i rapporten, og at fremstillingen av både dagbrukere og beboere blir lik.

Når det gjelder hvilken relasjon brukeren har til overgriper, er dette spørsmålet noe annerledes for 2007 enn tidligere, siden det spørres direkte om antall overgripere for første gang i et eget spørsmål. Dermed blir ikke tallene direkte sammenlignbare. Vi har likevel fremstilt en tabell som skal være sammenlignbar, samtidig som vi presenterer to nye tabeller.

Det har også vært gjort en endring når det gjelder utregning av døgn basert på dato, slik at tallene for døgn som ble presentert i rapporten for 2006 ikke er direkte sammenlignbare med tallene i denne rapporten. Dette står det mer detaljert om tidligere i dette kapitlet, der vi presenterer tall for både 2006 og 2007 som kan sammenlignes.

2.5. Frafallsproblem

Flere skjemaer som er mottatt i SSB har vært mangelfulle når det gjelder utfylling. Problemet med at antall overnattingsdøgn og dato for ankomst og utflytting mangler på beboerskjemaet for 2007 har allerede blitt nevnt. Det samme gjelder

spørsmålet om dette er brukernes første opphold i år. Hvor mange personer/tilfeller det mangler opplysning om for de ulike spørsmålene kommer frem i fotnote under hver tabell.

En svakhet ved dagbesøkskjemaet er kravet om fullstendig utfylling ved gjentatte besøk. Av 7 503 dagbesøkskjemaer manglet 487 (6 prosent) avkrysning på enten kjønn eller alder, mens 8 prosent manglet opplysninger om sivilstand.¹⁰ Dette var noe bedre utfylling enn for 2006. Tallene bedres klart når vi velger å se på det første dagbesøket (= dagbrukere). Da er andelen som mangler svar på enten kjønn, alder eller sivilstand på kun 3 prosent. Dette betyr at utfyllingsgraden ved påfølgende dagbesøk ikke er like god som ved første dagbesøk, og at kravet om utfylling av komplett skjema ved gjentatte besøk ikke blir oppfylt. Det er likevel verdt å merke seg at utfyllingsgraden har bedret seg noe siden 2006. Manglende utfylling ved gjentatte besøk kan henge sammen med at krisesentrene ved tidligere innrapporteringer har fått beskjed om at dette ikke har vært nødvendig.¹¹

I årets rapport er det ett krisesenter som ikke har levert inn individskjema for beboere. Fra samleskjemaet fremgår det ikke hvor mange beboere som har vært på senteret, kun antall opphold totalt. Dette senteret har dermed ikke kommet med i individstatistikken for beboerne i 2007. I tillegg er det tre sentre som ikke har levert inn skjema for dagbrukere. Alle disse tre har levert samleskjema, der det rapporteres antall dagbrukere. I tabellene for dagbrukere har dermed disse kommet med i totaltallet, men har uoppgitt på alle opplysningene. Krisesenteret for Sauda og Omland har verken hatt beboere eller dagbrukere i 2007.

¹⁰ Til sammen ble det registrert 7 639 dagbesøk på krisesentrene, men 7 503 av disse er rapportert som individskjema, mens de resterende er fra samleskjema til tre krisesentre som ikke leverte dagbesøkskjema.

¹¹ Utfyllingen av beboerskjemaene er bedre. Av de 2 231 oppholdene er det kun ved sju opphold at kjønn er ukjent, 36 opphold mangler alder og 39 opphold mangler opplysninger om sivilstand. Regnet som andeler av 2 231 opphold gir dette meget små utslag.

3. Beboere på krisesentrene

3.1. Færre beboere, og større andel med innvandrerbakgrunn

Antall personer som bodde på krisesentrene i 2007 - det vil si personer som hadde minst en overnatting - viser en nedgang til 1 797 fra 1 899 i 2006. Ser vi på sammensetningen av beboere basert på opprinnelse finner vi at nedgangen er sterkere for beboere uten innvandrerbakgrunn, 8 prosent, mens den er på kun 2 prosent for personer med innvandrerbakgrunn. Personer med innvandrerbakgrunn er fortsatt sterkt overrepresentert som beboere på krisesentrene. I 2007 hadde 58 prosent av alle beboere innvandrerbakgrunn, en økning på 2 prosentpoeng fra året før. Andelen beboere med innvandrerbakgrunn på landets krisesentre har de senere årene steget jevnt. Tilbake i 2003 var andelen på 45 prosent.

Av de 1 797 personene som overnattet på krisesentrene i 2007, oppga 366 beboere (20 prosent) at de hadde overnattet på et krisesenter tidligere. Sammenlignet med 2006 var det 395 beboere (21 prosent) som oppga at de hadde overnattet på et krisesenter tidligere år. I 2007 var det 57 prosent av beboerne (1 027 personer) som aldri hadde vært i kontakt med noe krisesenter før de overnattet for første gang på krisesenteret. Dette er en økning fra 2006 på 7 prosentpoeng. Noen beboere hadde vært dagbrukere enten ved samme senter eller et annet senter før de kom for å overnatte. I 2007 gjaldt dette 11 prosent av beboerne (200 personer), mot 13 prosent (250 personer) i 2006.¹²

I kapitlene om beboere og dagbrukere vil tabellene skille mellom brukere med og uten innvandrerbakgrunn.

3.2. Beboernes kjønn, alder og sivilstand

Krisesentrene skal primært være et tilbud til mishandlede kvinner. Mange av sentrene, hovedsakelig de som hører til under Krisesentersekretariatet, tar ikke imot menn til overnatting. Likevel gir de fleste råd til menn på telefon. For 2007 viser individstatistikken til sammen 1 797 beboere (med første opphold) på krisesentrene. Sentrene har rapportert inn sju mannlige beboere, av disse var tre personer under 18 år. Til sammen har krisesentrene hatt 2 231 opphold av beboere i 2007, hvorav mennene utgjorde åtte opphold.¹³ Det var fire krisesentre som tok imot menn i 2007.

Tabell 3.1. Beboernes alder ved første opphold etter opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Alder	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Under 18 år	2	1	2	2	1	1	2	2	2
18-29 år	38	37	37	25	27	28	49	45	44
30-39 år	32	34	33	31	29	29	33	37	36
40-49 år	19	18	19	25	25	28	13	13	13
50-59 år	8	8	7	12	14	10	3	3	5
Over 60 år	2	2	2	4	4	4	0,1	0	1
Antall svar (N)	1 815	1 852	1 766	886	812	745	929	1040	1 021

2005: I alt 1879 beboere, men av disse hadde 27 ukjent alder og 38 ukjent opprinnelse. En person manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1899 beboere, men av disse hadde 29 ukjent alder og 27 ukjent opprinnelse. Ni personer manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1797 beboere, men av disse hadde 20 ukjent alder og 15 ukjent opprinnelse. Fire personer manglet begge opplysningene.

¹² Tallene presentert her er noe annerledes enn i rapporten fra 2006. I årets rapport er dette basert på spørsmål 5 i beboerskjemaet.

¹³ Se kapittel 2 for avgrensning av populasjonen.

På grunn av det lave antallet mannlige beboere, skilles ikke menn ut som egen kategori i tabellene. I deler av analysen blir begrepet kvinner brukt om alle de 1 797 beboerne. Dette er gjort for å forenkle fremstillingen.

Aldersfordelingen blant beboere på krisesentrene har vært relativt stabil fra 2003 til 2007. Fortsatt er nærmere tre av fire krisesenterbeboere under 40 år. Kun én av ti beboere på sentrene er 50 år eller eldre, samtidig er kun 2 prosent under 18 år.

Beboere med innvandrerbakgrunn er gjennomgående yngre enn beboere uten innvandrerbakgrunn. Blant beboere med innvandrerbakgrunn er 46 prosent under 30 år, en nedgang fra 47 prosent i 2006 og fra 51 prosent i 2005. Av beboere uten innvandrerbakgrunn var 29 prosent under 40 år i 2007, mot 28 prosent i 2006 og 27 prosent i 2005. 42 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn er 40 år eller eldre mot 19 prosent av kvinner med innvandrerbakgrunn. Den tydeligste endringen fra 2006 er at andelen over 40 år blant innvandrerkvinner har økt med 3 prosentpoeng, mens den har blitt redusert med 1 prosentpoeng for beboere uten innvandrerbakgrunn. Den største endringen finner vi i aldersgruppen 50-59 år.

Tabell 3.2. Beboernes sivilstand ved første opphold etter opprinnelse. 2005 – 2007. Prosent

Sivilstand	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Enslig	17	18	19	19	20	20	15	16	18
Samboende	22	22	22	38	37	40	7	10	10
Gift/registrert partner	46	49	44	28	29	23	64	63	60
Separert	6	5	6	4	5	5	8	6	7
Skilt	4	4	4	5	5	4	4	4	4
Flyttet fra samboer	3	2	4	5	4	7	1	1	2
Enke/enkemann	0,4	0,0	1	0,3	0,0	1	0,5	0,0	1
Annet	0,9	-	-	0,8	-	-	1,0	-	-
Antall svar (N)	1 822	1 855	1 757	888	811	742	934	1 044	1 015

2005: I alt 1 879 beboere (med første opphold), av disse hadde 23 ukjent sivilstand og 38 ukjent opprinnelse. Fire beboere manglet begge opplysningene.
 2006: I alt 1 899 beboere, men av disse hadde 28 ukjent sivilstand og 27 ukjent opprinnelse. 11 beboere manglet begge opplysningene.
 2007: I alt 1 796 beboere, men av disse hadde 21 ukjent sivilstand og 14 ukjent opprinnelse. Fire beboere manglet begge opplysningene.

Som i 2006 levde de aller fleste krisesenterbeboerne i 2007 i et parforhold, enten i form av samboerskap eller som gift/registrert partner. 63 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn var i et parforhold, mot 70 prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn. Dette er en nedgang på 3 prosentpoeng fra året før for begge gruppene, og det er andelen gift/registrert partner som minker. Kvinner med innvandrerbakgrunn var i større grad gifte, mens flere av beboerne uten innvandrerbakgrunn levde i samboerskap. Beboere uten innvandrerbakgrunn var oftere enslige, men denne andelen har økt blant innvandrerkvinner også, slik at forskjellen mellom de to gruppene var mindre enn i 2006.

3.3. Beboernes opprinnelse og språkforståelse

Som nevnt tidligere i dette kapittelet har majoriteten av beboerne på krisesentrene innvandrerbakgrunn, 58 prosent i 2007 for alle sentrene. Dersom vi ser på andel beboere med innvandrerbakgrunn fordelt på de enkelte sentrene, varierer denne fra 0 til 79 prosent. På 30 av krisesentrene hadde minst halvparten av beboerne innvandrerbakgrunn. Antall beboere med innvandrerbakgrunn per senter varierer fra null til 181 personer (ett senter hadde null, og ett senter hadde én). 20 av sentrene hadde i 2007 under ti beboere med utenlandsk opprinnelse. Disse sentrene kjennetegnes av å ha relativt få beboere til sammen, bortsett fra ett senter har ingen flere enn 20 beboere. Dette gjelder de fleste av krisesentrene i de tre nordligste fylkene, og noen krisesentre på Vestlandet. I tynt befolkede områder i Sør-Norge er det også enkelte sentre med få innvandrerkvinner.

Blant beboerne med innvandrerbakgrunn var det 22 prosent som oppga å ikke snakke norsk, mens 34 prosent snakket litt norsk. De øvrige snakket godt norsk.¹⁴ Sammenligner vi dette med tilsvarende tall for 2006 finner vi en økning i andel som ikke snakker norsk, fra 15 prosent i 2006. Tilsvarende har andel som snakker litt norsk gått ned fra 40 prosent. Dersom vi ser på de som har svart på spørsmålet om behov for tolk brukte 24 prosent tolk, mens 11 prosent ville hatt behov for tolk i forbindelse med krisesenteroppholdet uten at dette ble benyttet.¹⁵

3.4. Kvinnene bor lenger på krisesentrene enn tidligere år

Krisesentrene er i utgangspunktet ment å være et tilbud til beskyttelse for kvinner og deres barn i en akutsituasjon, og mange sentre har regler om hvor lenge beboerne kan oppholde seg der. De fleste sentrene setter en botidsgrense på tre måneder. Visse brukergrupper benytter imidlertid overnattingstilbudet over en lengre periode på grunn av særlige forhold knyttet til bakgrunn eller mishandlingsforhold. Lengden på oppholdet kan også være avhengig av boligmarkedet eller tilbudet om overgangsbolig fra kommunene.

Totalt overnattet beboerne på krisesentrene i 62 509 døgn gjennom 2007, et snitt på 28 døgn for hvert opphold.¹⁶ Mannlige beboere bodde til sammen 243 døgn på krisesentrene. Beboerne bodde lenger på krisesentrene i 2007 enn tidligere år.¹⁷ En forklaring på økningen i oppholdenes varighet kan være at stadig flere innvandrerkvinner kommer til krisesentrene, og at det er vanskeligere for dem å finne alternativ bolig. Beboere med innvandrerbakgrunn i bodde i snitt på sentrene i flere døgn (34 døgn i 2007) enn beboere uten innvandrerbakgrunn (21 døgn i 2007).¹⁸

Tabell 3.3. Gjennomsnittlig antall døgn og totalt antall døgn etter beboers opprinnelse. 2007

	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Totalt antall døgn	62 509	18992	42906
Snitt per opphold	28	21	34

2007: For 611 døgn manglet det opplysning om beboers opprinnelse, dette fordelte seg på 30 opphold.

En utfordring i sammenheng med beboere av utenlandsk opprinnelse er knyttet til ofre for menneskehandel. Krisesentersekretariatet har gjennom et eget prosjekt vist at disse kvinnene har lengre botid på krisesentrene (Krisesentersekretariatet, 2008).¹⁹

I 2007 var det 426 opphold (19 prosent) som varte i kun ett døgn. 29 prosent av oppholdene varte fra to til syv døgn, mens de øvrige oppholdene (52 prosent) varte i åtte døgn eller mer. Ti opphold varte hele året. Ser vi på hvor lenge et gjennomsnittlig opphold varte på de ulike krisesentrene finner vi store forskjeller mellom sentrene, fra fire til 70 døgn for hvert opphold. Denne fordelingen er omtrent den samme som for 2006, men en noe høyere andel av oppholdene i 2007 varte i over én uke.

3.5. Tilknytning til arbeidslivet

Nær en tredjedel av beboerne oppga ved første opphold i 2007 at de mottok stønad/trygd/pensjon. Ser vi på opprinnelsen til disse beboerne, er det stor forskjell mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn. Blant beboere uten

¹⁴ 1012 beboere med innvandrerbakgrunn svarte på dette spørsmålet. Opplysninger om språkevne manglet for 18 beboere med innvandrerbakgrunn.

¹⁵ 986 beboere med innvandrerbakgrunn svarte på dette spørsmålet. Opplysninger om bruk av tolk mangler for 44 beboere med innvandrerbakgrunn.

¹⁶ Se kapittel 2 for hvordan overnattingdøgn er regnet ut.

¹⁷ Se kapittel 2 for detaljer om denne problemstillingen.

¹⁸ I 2007 bodde beboere uten innvandrerbakgrunn på krisesentrene i til sammen 18 992 døgn, mens beboere med innvandrerbakgrunn bodde der til sammen i 42 906 døgn. For 611 døgn fordelt på 30 opphold manglet det opplysning om beboers opprinnelse.

¹⁹ Siden starten av prosjektet 1.1.2005 og frem til 31.12.2007 hadde ROSA-prosjektet plassert 84 personer som var ofre for menneskehandel på krisesentre. 35 av disse bodde på et krisesenter i over tre måneder, 11 av dem bodde på et senter over 12 måneder.

innvandrerbakgrunn mottok halvparten stønad/trygd/pensjon, mens dette gjelder kun for 17 prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn. En stor andel av alle beboerne, en av fire, oppgir å være hjemmearbeidende. Også i denne gruppen er det stor forskjell ut fra innvandrerbakgrunn. 14 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn var hjemmearbeidende, mens dette gjaldt for 35 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn.

Tabell 3.4. Kriesenterbeboernes tilknytning til arbeidslivet ved første opphold etter opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Beskjeftigelse	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Hjemmearbeidende	26	25	26	15	12	14	37	35	35
Arbeider fulltid	16	15	19	20	18	22	13	13	16
Arbeider deltid	13	13	13	13	14	12	13	12	13
Stønad/trygd/pensjon	33	31	31	48	48	49	17	17	17
Arbeidssøker	5	8	7	6	7	7	5	8	7
Under utdanning	13	13	12	9	10	9	17	15	14
Kurs	6	9	8	1	1	0,4	12	14	13
Antall svar (N)	1 744	1 770	1 696	862	791	718	882	979	969

2005: I alt 1 879 beboere (med første opphold), av disse hadde 106 ukjent beskjeftigelse og 38 ukjent opprinnelse. Ved ni opphold manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold), av disse hadde 114 ukjent beskjeftigelse og 27 ukjent opprinnelse. Ved 12 opphold manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 796 beboere (med første opphold), av disse hadde 101 ukjent beskjeftigelse og 14 ukjent opprinnelse. Ved 12 opphold manglet begge opplysningene.

Kvinner som kommer på krisesentrene er i mye mindre grad yrkesaktive enn kvinner ellers i Norge. 32 prosent av beboerne i 2007 var i lønnet arbeid (enten heltid eller deltid). Tall fra SSB viser at 78 prosent av alle kvinner i aldersgruppen 25-66 år var sysselsatte i 2007.²⁰ Det er en høyere andel beboere uten innvandrerbakgrunn som er i arbeid enn beboere med innvandrerbakgrunn, henholdsvis 34 og 29 prosent.

Ser vi på andelen i lønnet arbeid over tid har det skjedd små endringer de siste årene. Siden 2006 har andelen yrkesaktive beboere økt med 4 prosentpoeng, og den sterkeste økningen er blant beboere med innvandrerbakgrunn. I 2005 var andelen beboere som var i arbeid 29 prosent, 26 prosent i 2004 og 33 prosent i 2003.

Som tidligere år har majoriteten av de som deltar på kurs innvandrerbakgrunn, og utgjør 13 prosent mot bare 0,4 prosent blant beboere uten innvandrerbakgrunn. Tilsvarende tendens finner vi blant beboere under utdanning, henholdsvis 14 og 9 prosent. Vi har ingen opplysninger om hvilke kurs beboerne går på, men det kan antas at flere av beboerne med innvandrerbakgrunn går på introduksjonskurs.

På spørsmål om beboernes tilknytning til arbeidslivet er det mulig å krysse av for mer enn en av kategoriene, og følgelig overstiger summen av svarkategoriene 100 prosent.

²⁰ <http://www.ssb.no/aku/tab-2008-04-30-03.html>

4. Overgriperne

4.1. Beboernes relasjon til overgriperne

Så godt som alle kvinner som bor på krisesentrene har blitt utsatt for vold av personer de har en nær relasjon til. For de aller fleste er det samboer eller ektefelle som er overgriperen. Tabell 4.1. viser beboernes relasjon til den eller de overgriperne som de selv oppga første gang de kom til krisesentret.

Spørsmålet om relasjon til overgriper er behandlet på noe ulik måte i 2007 sammenlignet med 2006. Kategorien "Flere overgripere" under spørsmål om relasjon til overgriper er fjernet i 2007. I stedet er det inkludert et eget spørsmål om antall overgripere (som holdes utenfor i tabell 4.1.). I tabell 4.1. er tallene for relasjon likevel sammenlignbare mellom årene. Dersom det er krysset av for flere ulike relasjoner i 2007 har det blitt kodet om og gitt en kategori "Flere type relasjoner". Slik er det også gjort i 2006.²¹

Tabell 4.1 viser at de aller fleste oppga ektefelle eller samboer som overgriper første gang de kom til krisesentret i 2007. Likevel ser vi en nedgang i denne andelen, fra 67 prosent i 2006 til 61 prosent i 2007. Andelen har gått ned for både beboere med og beboere uten innvandrerbakgrunn. Tilsvarende har andelen som oppga flere ulike relasjoner til overgriper økt med 3 prosentpoeng. Denne økningen er sterkest blant beboere med innvandrerbakgrunn. Dersom vi ser på ulikheter mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn, ser vi at det er flere av beboerne uten innvandrerbakgrunn som oppgir at overgriper er tidligere ektefelle/samboer (18 prosent mot 9 prosent). Tilsvarende er det flere med innvandrerbakgrunn som oppgir flere ulike relasjoner til overgriper, 11 prosent, mot 5 prosent blant beboere uten innvandrerbakgrunn.

Det var 15 prosent av alle beboerne i 2007 som oppga at de hadde vært utsatt for flere enn én overgriper, på direkte spørsmål om dette (se spørsmål 17 i beboerskjema, vedlegg D). Av disse igjen var nær tre av fire beboere med innvandrerbakgrunn.²² Siden 2007 var første gang det ble spurt direkte om antall overgripere, kan man ikke sammenligne tallet med tidligere. Ser man på rapporten for 2006, viser tabellen 5.1 at 5 prosent oppga at de hadde vært utsatt for flere overgripere (Kleven og Lien 2007:19). Her må det understrekes at det antakelig er en underrapportering, siden "Flere overgripere" kun var en egen kategori under spørsmål om relasjon til overgriper. Likevel er det sannsynlig at det har vært en reell økning i antall som har blitt utsatt for flere overgripere, siden de som oppgir

Tabell 4.1. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Relasjon	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ektefelle/samboer	66	67	61	63	64	59	69	69	63
Tidligere ektefelle/samboer	12	12	13	15	15	18	9	9	9
Kjæreste	4	4	4	5	6	6	3	2	2
Foreldre	5	4	4	4	2	3	6	6	5
Sønn/datter/annet familiemedlem	3	3	3	3	3	3	2	3	4
Annen bekjent	4	4	5	5	6	6	3	3	4
Ukjent person	1	1	2	1	1	1	1	1	2
Flere ulike relasjoner	6	5	8	4	3	5	7	7	11
Antall svar (N)	1 791	1 823	1 746	869	793	731	922	1 030	1 013

2005: I alt 1 879 beboere, men av disse hadde 55 ukjent relasjon og 38 ukjent opprinnelse. Fem personer manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1 899 beboere, men av disse hadde 54 ukjent relasjon og 27 ukjent opprinnelse. Fem personer manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere, men av disse hadde 40 ukjent relasjon og 15 ukjent opprinnelse. Tre personer manglet begge opplysningene.

²¹ I 2006 ble også de som hadde flere kryss på dette spørsmålet gitt kategorien "Flere overgripere". I tabell 4.1. har denne kategorien endret navn til "Flere ulike relasjoner".

²² 1 730 beboere hadde svart på spørsmålet om antall overgripere.

flere aldersgrupper på overgriper, flere kjønn og to ulike opprinnelser har alle fått økt andel siden 2006 (se tabell 4.4, 4.5 og 4.6). Disse kategoriene er behandlet likt i 2006 og 2007. En forklaring på hvorfor flere beboere på krisesentrene oppgir at de har vært utsatt for flere overgripere kan skyldes at andel beboere med innvandrerbakgrunn har økt, og disse utgjør en stor majoritet blant beboere som opplever overgrep fra flere personer.

Dersom vi ser på relasjonen til overgriper ut fra om det er rapportert en eller flere overgripere, ser vi at tallene blir noe annerledes. Tallene som presenteres i tabell 4.2 og 4.3 kan ikke sammenlignes med tidligere år. I tabell 4.3 er det mulig å krysse av for flere ulike relasjoner, dermed kan ikke tallene prosentueres til 100.

Tabell 4.2. Ved én overgriper. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2007. Prosent

Relasjon til overgriper	Total	2007	
		Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100
Ektefelle/samboer	72	66	77
Tidl. ektefelle/samboer	15	19	11
Kjæreste(særbo)	4	6	3
Foreldre	2	1	3
Sønn/datter/annet familiemedlem	3	3	3
Annen bekjent	3	4	3
Ukjent person	1	1	1
Antall svar (N)	1453	645	807

2007: I alt 1 466 beboere oppga en overgriper. Av disse hadde 13 ukjent relasjon og 9 ukjent opprinnelse. 9 personer manglet begge opplysninger.

I tabell 4.2 er det kun beboere som rapporterer om én overgriper som er med. Nær tre av fire oppgir at overgriper var nåværende ektefelle eller samboer, mens 15 prosent oppgir tidligere ektefelle eller samboer. Flere av beboerne med innvandrerbakgrunn enn beboerne uten innvandrerbakgrunn oppgir at overgriperen er nåværende ektefelle/samboer (77 prosent mot 66 prosent), mens det er flere av beboerne uten innvandrerbakgrunn som oppgir tidligere ektefelle/samboer (19 prosent mot 11 prosent).

Tabell 4.3. Ved to eller flere overgriper. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2007. Prosent

Relasjon til overgriper	Totalt	2007	
		Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Ektefelle/samboer	24	24	25
Tidl. ektefelle/samboer	13	24	9
Kjæreste(særbo)	6	8	5
Foreldre	34	21	39
Sønn/datter/annet familiemedlem	25	18	27
Annen bekjent	35	41	32
Ukjent person	35	41	32
Antall svar (N)	260	76	184

2007: I alt 264 beboere oppga flere overgripere. Av disse hadde 4 ukjent relasjon til overgriper og 1 ukjent opprinnelse. 1 personer manglet begge opplysningene.

Tabell 4.3 viser hvilke relasjoner beboere som oppgir flere overgripere har til overgriper. Siden det er flere enn én overgriper, har det vært mulig å sette flere kryss på dette spørsmålet. Derfor kan ikke tabellen prosentueres til 100. For beboere som oppgir flere overgripere er det mye sjeldnere at ektefelle/samboer er overgriper, enn i de tilfellene det er én overgriper, 24 prosent mot 72 prosent. Hele 34 prosent av beboere som rapporterer om flere overgripere oppgir at det er foreldre som er en av overgriperne, og det er i større grad beboere med innvandrerbakgrunn som oppgir dette. Ved to eller flere overgripere er en av overgriperne ofte en "Bekjent" eller "Ukjent person". Dette er i større grad tilfelle for beboere uten innvandrerbakgrunn enn for de med innvandrerbakgrunn.

4.2. Overgripernes kjønn og alder

I veiledningen til 2007-rapporteringen blir krisesentrene bedt om å krysse av for både "Mann" og "Kvinne" på overgriperes kjønn dersom brukeren har vært utsatt for flere overgripere og at disse er av begge kjønn. Tidligere i kapittelet er det kommentert at 15 prosent av beboerne rapporterte om flere overgripere.

Tabell 4.4 Overgriperens kjønn ved beboernes første opphold etter beboernes opprinnelse. 2007. Prosent

Overgriperes kjønn	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Mann	96	95	92	96	96	94	97	95	90
Kvinne	4	2	3	4	3	3	3	2	4
Både mann og kvinne	.	3	5	.	2	3	.	3	7
Antall svar (N)	1 724	1 807	1 743	847	790	733	877	1 017	1 010

2005: I alt 1 879 beboere, men av disse hadde 124 ikke oppgitt kjønn på overgriper og 38 beboere hadde ukjent opprinnelse. Syv personer manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1 899 beboere, men av disse hadde 70 ikke oppgitt kjønn på overgriper og 27 beboere hadde ukjent opprinnelse. Fem personer manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere, men av disse hadde 42 ikke oppgitt kjønn på overgriper og 15 beboere hadde ukjent opprinnelse. Tre personer manglet begge opplysningene.

Beboerne som kom til krisesentrene i 2007 hadde i vel ni av ti tilfeller vært utsatt for vold fra menn. Selv om de aller fleste oppga kun menn som overgripere, har denne andelen gått noe ned sammenlignet med tidligere år. Det er hovedsakelig blant beboere med innvandrerbakgrunn vi ser en tydelig nedgang, fra 95 til 90 prosent det siste året. Tilsvarende har andelen innvandrerkvinner som sier at det både er kvinne og mann som er overgriper økt med 4 prosentpoeng til 7 prosent i 2007. Dette stemmer med antakelsen om at det har vært en reell økning i antall som opplever flere overgripere. For beboere uten innvandrerbakgrunn er det små endringer fra 2006. Andel som opplever vold fra kun kvinner hadde for beboere med innvandrerbakgrunn økt fra 2 prosent til 4 prosent i 2007.

Tabell 4.5. Overgriperens alder ved beboernes første opphold, etter beboernes opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Overgriperes alder	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Under 18 år	0,5	0,3	0,4	0,6	0,4	0,4	0,3	0,2	0,5
18-29 år	16	14	13	16	16	17	17	13	10
30-39 år	32	33	31	28	29	29	37	37	33
40-49 år	30	30	29	29	29	27	32	31	30
50-59 år	15	15	14	19	18	18	12	13	12
Over 60 år	5	5	5	7	7	6	3	4	4
Flere aldersgrupper	.	2	8	.	2	4	.	2	10
Antall svar (N)	1 533	1 582	1 556	791	744	681	742	838	875

2005: I alt 1879 beboere, men av disse hadde 324 ikke oppgitt overgriperens alder og 38 beboere hadde ukjent opprinnelse. 16 tilfeller manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1899 beboere, men av disse hadde 300 ikke oppgitt overgriperens alder og 27 beboere hadde ukjent opprinnelse. I ti tilfeller manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1797 beboere, men av disse hadde 233 ikke oppgitt overgriperens alder og 15 beboere hadde ukjent opprinnelse. I syv tilfeller manglet begge opplysningene.

60 prosent av beboerne oppga at overgriperen var mellom 30 og 49 år. Aldersprofilen til overgriperne som utøvde vold mot beboere uten innvandrerbakgrunn er noe høyere enn for de som utøvde vold mot beboere med innvandrerbakgrunn. Etter alt å dømme har dette sammenheng med at beboere med innvandrerbakgrunn også har en noe lavere aldersprofil enn de norske. Overgriperne viser seg også å ha en høyere aldersprofil enn de utsatte kvinnene. 48 prosent av beboerne oppga at overgriper var over 40 år, mens det var 28 prosent av beboerne selv som er over 40 år. Disse trekkene skiller seg lite fra tidligere år. En endring som er verdt å kommentere er at andelen som oppgir ”Flere aldersgrupper” har økt markert siden den ble inkludert i 2006, og økningen er sterkest blant beboere med innvandrerbakgrunn, 10 prosent mot 2 prosent året før. Det er i tillegg verdt å merke seg at 240 beboere ikke har oppgitt overgriperens alder, det vil si at for 13 prosent av beboerne mangler det opplysning om overgriperens alder.

4.3. Overgripernes opprinnelse

55 prosent av overgriperne som beboerne rapporterte om i 2007 var uten innvandrerbakgrunn, omtrent samme nivå som i 2006 (56 prosent). Overgriperens opprinnelse varierte tydelig ut fra hvilken opprinnelse beboeren har. Tendensen er at beboere uten innvandrerbakgrunn har overgriper uten innvandrerbakgrunn. Nær ni av ti beboere uten innvandrerbakgrunn (88 prosent) oppga at overgriper ikke hadde innvandrerbakgrunn. To av tre beboerne med innvandrerbakgrunn oppga at overgriperen hadde innvandrerbakgrunn, så tendensen til at overgriper har samme opprinnelse som beboer er ikke like sterk for beboere med innvandrerbakgrunn. Nær en av tre beboere med innvandrerbakgrunn rapporterte om overgriper uten innvandrerbakgrunn. Forholdet mellom beboers og overgriperens opprinnelse har vært relativt stabilt de siste årene. Unntaket er økningen til 3 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn som oppga at overgriperne var både med og uten innvandrerbakgrunn.

Tabell 4.6. Overgriperens opprinnelse etter beboere med og uten innvandrerbakgrunn, ved beboers første opphold. 2005-2007. Prosent

Overgriperens opprinnelse	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Uten innvandrerbakgrunn			55	89	87	88	32	31	31
Med innvandrerbakgrunn			44	11	12	12	68	68	66
Både med og uten innvandrerbakgrunn	.	0,3	1	.	0,1	-	.	1	3
Antall svar (N)	1 731	1 794	1 730	838	788	720	893	1 006	1 010

2005: I alt 1879 beboere, av disse hadde 123 ukjent overgriperens opprinnelse og 38 ukjent opprinnelse. I 13 tilfeller manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1899 beboere, av disse hadde 88 ukjent overgriperens opprinnelse og 27 ukjent opprinnelse. I ti tilfeller manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1797 beboere, av disse hadde 55 ukjent overgriperens opprinnelse og 15 ukjent opprinnelse. I tre tilfeller manglet begge opplysningene.

4.4. Overgripernes tilstand ved overgrepene

For å finne ut i hvilken grad rusmisbruk kan være en forklaring på overgrepene, inneholder registreringsskjemaene for krisesenterbeboerne et spørsmål om beboerens forståelse av overgriperens tilstand ved overgrepene. Dersom vi ser på overgriperens tilstand etter hvor lenge overgrepet har vart, ser vi at i 39 prosent av tilfellene der overgrepet var et engangstilfelle, var overgriper påvirket av rus. I de tilfellene der overgrepet hadde en viss varighet (pågått det siste året eller lengre) var rus en del av bildet i 43 prosent av tilfellene.²³

I tabell 4.7 ser vi på tilstanden overgriper var i etter overgriperens opprinnelse. Overgriperens tilstand ved overgrepene varierer betydelig etter om overgriperen har innvandrerbakgrunn eller ikke. Beboerne oppga at overgriperer uten innvandrerbakgrunn i langt større grad var påvirket av rus da overgrepene fant sted, sammenlignet med overgriperer med innvandrerbakgrunn, henholdsvis 18 mot 5 prosent. Kun 16 prosent av overgriperne uten innvandrerbakgrunn var alltid edru, mot 35 prosent av overgriperne med innvandrerbakgrunn. Nær en av tre beboere vet ikke i hvilken tilstand overgriper var i, og denne andelen er betydelig høyere blant dem som oppgir overgriper med innvandrerbakgrunn. Sammenlignet med 2006 ser vi en nedgang i andel overgriperer som alltid var edru (fra 27 til 24 prosent), og nedgangen er sterkest blant overgriperer med innvandrerbakgrunn.

Tabell 4.7. Overgriperens tilstand ved mishandlingen/overgrep etter opprinnelse. Gjelder beboerens første opphold. 2007. Prosent

Tilstand	2007		
	Total	Overgriperens opprinnelse	
		Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100
Under ruspåvirkning	12	18	5
Både påvirket og edru	33	44	20
Alltid edru	24	16	35
Vet ikke	31	23	40
Antall svar (N)	1 621	909	712

2007: I alt 1797 beboere, men av disse hadde 139 ukjent tilstand og 80 personer ikke oppgitt overgriperens opprinnelse. 43 personer manglet begge opplysningene.

²³ Totalt 1 590 beboere hadde ved sitt første opphold svart både på spørsmål om overgriperens tilstand og på overgrepets varighet. Av disse oppga 119 beboere at overgrepet var et engangstilfelle, mens 1 471 oppga at overgrepet hadde vart det siste året eller lenger. Kategoriene "Under ruspåvirkning" og "Både påvirket og edru" er slått sammen for å si noe om rus.

5. Barn med mor på krisesentrene

5.1. Antall barn som var med på sentrene

I 2007 var det 815 beboere som hadde med seg barn første gangen de bodde på krisesenteret. Dette utgjør 45 prosent av alle beboerne. Andel beboere som har med seg barn har ligget på omtrent samme nivå de tre siste årene: 45 prosent i 2005, og 43 prosent i 2006. Til tross for en svak økning siden 2006 i andel beboere med barn på senteret, har antall barn som er med på sentrene gått noe ned. I 2007 var til sammen 1 420 barn med på krisesenter, mens året før var det 1 488 barn.²⁴

De 1 420 barna som bodde på sentrene var der til sammen 1 766 ganger. I snitt hadde hvert barn 1,2 opphold på senteret sammen med mor i 2007, det samme som i 2006.

Av alle oppholdene til barn var 346 gjentatte opphold (20 prosent). Andel gjentatte opphold for barn har økt jevnt siden 2005, da var andel gjentatte opphold 11 prosent, mens den var 16 prosent i 2006.

Som tidligere år er det også i 2007 flere kvinner med innvandrerbakgrunn som har med seg barn på krisesentrene. Halvparten av innvandrerkvinner har med barn, mot 39 prosent av kvinner uten innvandrerbakgrunn. Sammenlignet med 2006 er det ingen endring for beboere med innvandrerbakgrunn, mens for beboere uten innvandrerbakgrunn har andelen med barn økt med 3 prosentpoeng. Dersom vi ser på barna og hvilken opprinnelse mor hadde, hadde 64 prosent av barna som kom til et krisesenter i 2007 en mor med innvandrerbakgrunn, det samme som i 2006. I 2005 var det 59 prosent av barna som hadde mor med innvandrerbakgrunn.

Tabell 5.1. Beboere som hadde barn med på krisesentrene fordelt på antall barn og beboerens opprinnelse. Første opphold. 2005 - 2007. Prosent

Antall barn	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1 barn	51	48	52	50	49	51	50	52	50
2 barn	33	38	29	32	36	30	32	33	32
3 barn	12	11	14	12	12	12	12	11	13
4 barn	3	3	3	5	3	6	4	4	5
5 eller flere barn	1	-	2	2	1	2	1	1	1
Antall svar (N)	839	350	489	825	298	527	808	295	513

2005: 850 beboere hadde med barn på senteret, men 11 av beboerne har ukjent opprinnelse og tas ikke inn i prosentgrunnlaget. 1029 beboere hadde ikke med barn på senteret.

2006: 832 beboere hadde med barn på senteret, men syv av beboerne har ukjent opprinnelse og tas ikke inn i prosentgrunnlaget. 1067 beboere hadde ikke med barn på senteret.

2007: 815 beboere hadde med barn på senteret, men syv av beboerne har ukjent opprinnelse og tas ikke inn i prosentgrunnlaget. 982 beboere hadde ikke med barn på senteret.

²⁴ Tallet på antall barn er funnet ved å summere opp antall barn som var med beboere som hadde førstegangsopphold på senteret. Siden det ikke er gitt at en beboer har med seg samme antall barn for hvert opphold, er dette kun minimum antall barn som har vært på krisesentrene.

Tabell 5.2. Barnas alder ved første opphold på krisesentrene fordelt på beboernes opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Barnas alder	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
0-5 år	54	50	56	51	47	54	53	49	56
6-12 år	35	38	33	35	39	32	35	38	33
13-17 år	10	11	10	13	12	13	10	12	9
18 år og over	1	1	1	2	2	2	1	2	1
Antall barn (N)	1 472	600	872	1 473	524	949	1 407	501	906

2005: I alt 1486 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 14 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

2006: I alt 1488 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 15 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

2007: I alt 1420 barn var med på krisesentrene (ved første opphold). Av disse manglet 13 barn opplysninger om beboers opprinnelse.

Halvparten av alle kvinnene som hadde med seg barn på senteret hadde med seg ett barn, mens en av tre hadde med seg to barn. Kun 1 prosent av kvinnene hadde med seg fem eller flere barn. Blant beboere uten innvandrerbakgrunn har andel som har med seg ett barn økt med 3 prosentpoeng til 52 prosent i 2007, mens andelen som har med seg to barn er redusert med 3 prosentpoeng til 33 prosent. Tendensen for beboere med innvandrerbakgrunn er omvendt, men ikke like stor. Det er ellers små forskjeller mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn når vi ser på antall barn som er med på senteret. Det er en noe større andel av innvandrerkvinner som har med seg tre eller flere barn enn beboere uten innvandrerbakgrunn. I 2007 gjaldt dette for 19 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn. Tilsvarende gjaldt for 16 prosent av beboerne med barn som ikke hadde innvandrerbakgrunn. Det var 1 prosent av beboerne som hadde med seg fem eller flere barn på krisesentrene i 2007, og dette er likt for både beboere med og uten innvandrerbakgrunn.

5.2. Barnas alder

Tabell 5.2 viser fordelingen av barn i ulike aldersgrupper ved morens første opphold ved krisesentrene i 2005, 2006 og 2007. I tabellen er barna analyseenhet.

Sammenlignet med 2006 var det forholdsvis flere yngre barn på krisesentrene i 2007, mens barn som var 13 år og eldre utgjorde en mindre gruppe. Nær ni av ti barn var under 13 år. Drøyt halvparten av barna var 5 år eller yngre, og siden 2006 har denne andelen økt svakt. Andel barn som var 13 år og eldre er redusert med 4 prosentpoeng siden 2006, og all nedgang skjer blant barn som har mor med innvandrerbakgrunn. Barn i følge med innvandrerkvinner er jevnt over noe yngre enn barn i følge med beboere uten innvandrerbakgrunn. Ser vi på varighetene til opphold der beboere hadde med barn, varte disse i gjennomsnitt 29 døgn i 2007. Opphold der barn ikke var med varte i snitt noe kortere, i 27 døgn.²⁵

5.3. Noen flere beboere med barn drar hjem til overgriper

Etter sitt første opphold på krisesenter dro i underkant av hver fjerde kvinne tilbake til overgriper (Se tabell 7.5 i kapittel 7).. De som hadde med barn på sitt første opphold dro i noe oftere grad tilbake til overgriper enn de som ikke hadde med barn, og denne andelen har økt siden 2006. 26 prosent av beboere med barn dro tilbake til overgriper i 2007, en økning på 4 prosentpoeng siden året før. Tilsvarende tall for beboere uten barn er 21 prosent, en økning på 2 prosentpoeng.

²⁵ Se kapittel 2 for hvordan overnattingsdøgn er regnet ut.

6. Beboernes situasjon ved henvendelsen til krisesentrene

6.1. Mishandlingens varighet

Tabell 6.1. viser at 92 prosent av krisesenterbeboerne hadde vært utsatt for vold gjentatte ganger før de oppsøkte sentrene for første gang i 2007. Dette er en nedgang på ett prosentpoeng siden 2006. Det var en noe høyere andel av beboere med innvandrerbakgrunn som hadde vært utsatt for gjentatte overgrep, 94 prosent, mot 90 prosent blant beboere uten innvandrerbakgrunn. I kun 8 prosent av beboernes første besøk til krisesentrene i 2007 hadde overgrepet vært en engangshendelse.

Ser vi på beboere som har opplevd mishandling i fem år eller lenger har denne andelen gått ned til 26 prosent, fra 29 prosent året før. Det er forholdsvis flere kvinner uten innvandrerbakgrunn som befinner seg i denne gruppa og for disse er andelen den samme, 31 prosent, som både i 2006 og 2005. Nedgangen skyldes derfor at andel innvandrerkvinner som rapporterer om slike langvarige overgrep har gått ned med 3 prosentpoeng, til 23 prosent. En årsak til at beboere med innvandrerbakgrunn i mindre grad opplever overgrep som har vart i minst fem år kan skyldes at beboere med innvandrerbakgrunn er jevnt over yngre enn beboere uten innvandrerbakgrunn, og kan ha vært i parforhold i kortere tid.

Det er likevel en noe høyere andel beboere med innvandrerbakgrunn som oppgir at mishandlingen har pågått i løpet av det siste året eller i en periode på ett til fire år.

Tabell 6.1. Mishandlingens/overgrepens varighet forut for første krisesenteropphold fordelt på beboerens opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Mishandlingens varighet	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Engangstilfelle	6	7	5	7	8	6	8	10	6
Pågått siste året	30	28	32	29	28	30	31	29	33
Pågått i 1 til 4 år	36	33	38	36	32	38	35	30	38
Pågått i 5 år eller lenger	28	31	25	29	31	26	26	31	23
Antall svar (N)	1 649	817	832	1 700	761	941	1 652	705	947

2005: I alt 1 879 beboere (med første opphold). Av disse hadde 203 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 38 hadde ukjent opprinnelse. 11 beboere manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 180 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 27 hadde ukjent opprinnelse. 8 beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 137 ikke oppgitt mishandlingens varighet, og 15 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene.

Ser vi på opprinnelse til overgriperne der overgrepet har vart i fem år eller lenger, er denne noe annerledes enn i de tilfellene der overgrepene har vart i kortere tid. For beboere med innvandrerbakgrunn som har opplevd overgrep i fem år eller lenger har overgriperen innvandrerbakgrunn i 88 prosent av tilfellene.²⁶ For innvandrerkvinner som har opplevd overgrep i kortere tid enn fem år hadde overgriper innvandrerbakgrunn i 60 prosent i tilfellene. Blant beboere uten innvandrerbakgrunn er det derimot ikke stor variasjon i overgriperens opprinnelse når man ser på ulik varighet av overgrepet. 89 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn og som hadde opplevd overgrep i fem år eller lenger rapporterte om overgriper uten innvandrerbakgrunn. Dette er omtrent samme andel som blant beboere som har opplevd overgrep i kortere varighet enn fem år.

²⁶ 209 beboere med innvandrerbakgrunn og varighet på overgrep i fem år eller lenger hadde rapportert om overgriperens opprinnelse. Seks beboere som har satt flere kryss for overgriperens opprinnelse er holdt utenfor.

6.2. Skader av mishandlingen

I beboerskjemaene som fylles ut på krisesentrene går det klart frem at det er brukernes egne vurderinger av hvilke skader mishandlingen har ført til som skal ligge til grunn for registreringen. I tabell 6.2 tas det utgangspunkt i brukernes vurdering av skader ved det enkelte opphold i 2005, 2006 og 2007.

Langt flere beboere meldte fra om psykiske enn fysiske skader som resultat av mishandlingen. I 68 prosent av tilfellene ble psykiske skader oppgitt, en liten nedgang siden året før, mens det i 37 prosent av forholdene ble meldt fra om fysiske skader, en liten økning sammenlignet med året før. I de aller fleste av tilfellene med fysiske skader, var psykiske skader også en konsekvens. Bare i 7 prosent av tilfellene oppga beboerne ingen form for skader. Andelen som oppga at overgrepene utelukkende resulterte i psykiske skader var høyere blant beboere uten innvandrerbakgrunn enn blant beboere med innvandrerbakgrunn, 39 mot 34 prosent. Dette er en liten nedgang for begge grupper fra året før. Dersom vi ser på beboerne som rapporterte om både psykiske og fysiske skader har forskjellen mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn minnet sammenlignet med året før.

Det er verdt å merke seg at andelen som svarte "Vet ikke" er relativt høy, og at det er forholdsvis flere beboere med innvandrerbakgrunn enn beboere uten innvandrerbakgrunn som svarer "Vet ikke".

Tabell 6.2. Beboernes egne vurderinger av skader av mishandlingen ved det enkelte krisesenteropphold fordelt på opprinnelse. 2005 – 2007. Prosent

Skader ved mishandlingen	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Fysiske skader	4	4	5	3	3	4	5	5	5
Psykiske skader	40	42	38	38	40	36	36	39	34
Både psykiske og fysiske skader	30	29	30	32	35	30	32	33	32
Ingen skader	10	9	11	10	9	10	7	6	8
Vet ikke	16	16	16	17	13	21	19	17	22
Antall svar (N)	2 001	986	1 015	2 068	942	1 126	2 027	869	1 158

2005: I alt 2 270 opphold. Av disse manglet 230 opphold opplysninger om skade, og 48 opphold manglet opprinnelse. Ved 39 opphold manglet begge opplysninger.

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 222 opphold opplysninger om skade, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 28 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 189 opphold opplysninger om skade, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger.

6.3. Flere av oppholdene på krisesentrene blir anmeldt

I forbindelse med de til sammen 2 231 oppholdene på krisesentrene i 2007, svarte beboerne i 658 av tilfellene at forholdet var anmeldt til politiet. Dette utgjør 33 prosent av alle besøk til krisesentrene.²⁷ Andelen besøk til krisesentrene som blir anmeldt til politiet har økt jevnt de siste årene. I 2005 var andel anmeldte forhold på 23 prosent, mens den var 28 prosent i 2006. De aller fleste anmeldte forholdene i 2007 var anmeldt av brukeren selv (75 prosent), 20 prosent ved offentlig påtale, mens de resterende 5 prosent var anmeldt av annen instans.

²⁷ Av 2014 opphold. For 217 opphold var det ikke svart på om forholdet var anmeldt.

Tabell 6.3. Årsaker til at krisesenterbeboerne ikke har anmeldt forholdet fordelt på opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent

Årsaker	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ønsker ikke	63	62	65	63	62	63	65	62	67
Ønsker, men tør ikke	9	9	9	6	7	6	6	7	6
Kommer til å anmelde	7	6	7	6	4	8	5	6	5
Usikker	21	23	19	25	27	23	24	25	22
Antall svar (N)	1 204	619	585	1 181	566	616	1 024	452	572

2005: I alt 1 235 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 78 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 24 ukjent opprinnelse. 4 beboere mangler begge opplysningene.

2006: I alt 1 193 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 95 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 12 ukjent opprinnelse.

2007: I alt 1 122 beboere som ikke hadde anmeldt forholdet, av disse hadde 93 ukjent årsak for ikke å ha anmeldt mishandlingen/overgrepet og 6 ukjent opprinnelse. For 1 beboer manglet begge opplysningene.

Tar vi utgangspunkt i personer, finner vi at 213 beboere uten innvandrerbakgrunn og 309 beboere med innvandrerbakgrunn hadde anmeldt forholdet første gang de bodde på krisesentrene i 2007. I tillegg hadde to beboere med ukjent opprinnelse anmeldt forholdet, slik at totalt hadde 524 av krisesenterbeboerne i 2007 anmeldt forholdet. Målt som andeler hadde 30 prosent av beboerne uten innvandrerbakgrunn anmeldt forholdet, mot 33 prosent av beboerne med innvandrerbakgrunn.²⁸ Andelen som anmelder forhold som ender i besøk til krisesentrene har økt litt for både beboere med og uten innvandrerbakgrunn sammenlignet med tilsvarende tall fra 2006.

Ser vi på opprinnelsen til overgriperne der forholdet ble anmeldt rapporterte 50 prosent av tilfellene om en overgriper uten innvandrerbakgrunn, mens 47 prosent rapportert om overgriper med innvandrerbakgrunn. I 3 prosent av tilfellene var det rapportert om overgriper både med og uten innvandrerbakgrunn.²⁹

Tabell 6.3 viser fordelingen blant beboere som ikke har anmeldt forholdet, og hva som er årsaken til at de ikke har gjort det. De aller fleste, 65 prosent, oppga at de ikke ønsker å anmelde forholdet til politiet. Det var forholdsvis flere beboere med innvandrerbakgrunn som sa de ikke ønsker å anmelde, og denne andelen har økt med 4 prosentpoeng siden året før. Andelen beboere uten innvandrerbakgrunn som ikke ønsker å anmelde har vært stabil siden 2005.

Andelen som sa at de hadde et ønske om å anmelde, men at de ikke tør å gjøre det, var på samme nivå som i 2006 (6 prosent), og her var det små forskjeller mellom beboere med og uten innvandrerbakgrunn. En liten andel, 5 prosent, sa de kom til å anmelde forholdet, en svak nedgang siden 2006. Ser vi derimot på opprinnelsen til brukerne som oppga at de kom til å anmelde forholdet, har andelen beboere uten innvandrerbakgrunn økt, mens den har gått ned blant beboere med innvandrerbakgrunn. Det er verdt å merke seg at så mange som én av fire var usikre på hvorfor de ikke hadde anmeldt forholdet. Det var en noe høyere andel av beboere uten innvandrerbakgrunn som var usikre, selv om denne andelen hadde gått noe ned for begge grupper sammenlignet med året før.

6.4. Voldsalarm

I 2007 hadde 8 prosent av kvinnene som bodde på krisesentrene voldsalarm.³⁰ Dette var en svak økning sammenliknet med 2006 (7 prosent). Det var en litt høyere andel blant innvandrerkvinnene som hadde voldsalarm, 9 prosent, mot 7

²⁸ Av 699 beboere uten innvandrerbakgrunn og 938 beboere med innvandrerbakgrunn. For 159 beboere manglet opplysning om anmeldte forhold.

²⁹ For 18 av de anmeldte tilfellene manglet opplysninger om overgriperens opprinnelse.

³⁰ Av 1661 beboere. Opplysninger om voldsalarm manglet for 135 beboere.

prosent blant beboerne uten innvandrerbakgrunn. Samtidig var det en høyere andel beboere uten innvandrerbakgrunn som svarte at de søker om voldsalarm, 8 prosent, mot 6 prosent blant beboere med innvandrerbakgrunn. På samme måte som i 2006, oppga beboere med flere opphold i 2007 i noe større grad å ha voldsalarm (10 prosent). For beboere uten innvandrerbakgrunn og flere opphold var andelen med voldsalarm 13 prosent, mens den var på 8 prosent blant beboere med innvandrerbakgrunn og flere opphold.³¹

6.5. Graviditet

Kvinner som er utsatt for vold kan befinne seg i en særlig sårbar situasjon dersom de er gravide, siden overgrep som rettes mot dem selv også setter barnet de bærer i fare. I 2007 var 7 prosent av beboerne gravid ved sitt første opphold på krisesenteret.³² Opplysninger om krisesenterbeboere er gravid ble for første gang tilgjengelig i 2005. Den gang oppga 6 prosent av beboerne at de var gravide den første gangen de oppsøkte et krisesenter (106 kvinner). I 2006 var andel gravide 5 prosent. Som i 2006 hadde i 2007 tre av fire gravide beboere innvandrerbakgrunn.

³¹ På 374 skjema er det krysset for at dette ikke var første opphold i 2007. Blant disse manglet opplysning om voldsalarm for 38 tilfeller.

³² Av 1727 beboere. Det manglet opplysninger om graviditet for 70 beboere.

7. Kontakten med krisesentrene

7.1. Hvilke instanser setter beboerne i kontakt med krisesentrene?

Som i 2006, oppsøkte vel fire av ti beboere krisesentrene på eget initiativ eller ved hjelp av familie, venner eller bekjente. Omtrent en av fem henvendelser kom fra politiet, som var den offentlig instansen som sto for flest henvisninger.

Det er flere beboere uten innvandrerbakgrunn (35 prosent) enn beboere med innvandrerbakgrunn (19 prosent) som oppsøkte krisesentrene på eget initiativ. Politiet står for en større andel av henvisningene for beboere med innvandrerbakgrunn (22 prosent) enn for beboere uten innvandrerbakgrunn (14 prosent), mens legevakten henviste flere beboere uten innvandrerbakgrunn (7 prosent) enn med innvandrerbakgrunn (3 prosent). Det er små endringer sammenlignet med 2006.

Tabell 7.1. Instanser som henviste beboerne til krisesentrene ved første opphold etter opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent

Instans	Total			Uten innvandrerbakgrunn			Med innvandrerbakgrunn		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Eget initiativ	36	28	26	47	36	35	25	22	19
Familie/venn/bekjent	12	14	16	11	12	16	14	15	16
Politiet	21	18	19	17	17	14	24	20	22
Lege/legevakt	6	4	4	8	7	7	4	2	3
Sosialkontor	5	4	3	4	4	3	6	5	3
Barnevern	6	5	6	6	5	6	5	5	6
Annet krisesenter	3	4	4	2	3	2	4	5	6
Advokat	2	1	2	1	1	1	2	2	2
Flyktninginstans	4	2	2	-	-	-	7	4	3
Helsesøster	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Familiekontor	0,3	1	1	1	1	1	0,2	1	1
Interesseforening	0,2	0,4	0,1	0,2	0,2	-	0,1	1	0,2
Skole	2	1	1	0,6	0,2	0	3	1	1
Andre	4	6	6	3	6	6	4	7	6
Flere kryss	.	10	11	.	8	9	.	10	11
Antall svar (N)	1 802	1 841	1 754	879	813	743	923	1 028	1 011

2005: I alt 1 879 beboere (med første opphold). Av disse hadde 44 ikke oppgitt instans som henviste dem til krisesenteret, og 38 hadde ukjent opprinnelse. Fem beboere manglet begge opplysningene. Det er ikke oppgitt hvor mange som hadde flere kryss.

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 36 ikke oppgitt instans som henviste dem til krisesenteret, og 27 hadde ukjent opprinnelse. Fem beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 43 ikke oppgitt instans som henviste dem til krisesenteret, og 15 hadde ukjent opprinnelse. Fem beboere manglet begge opplysningene.

7.2. Årsaker til henvendelsene

Tabell 7.2 viser årsaker til at beboerne har henvendt seg til krisesentrene. 81 prosent av beboerne oppga at de hadde vært utsatt for psykisk vold da de overnattet for første gang på et krisesenter i 2007. Samtidig oppga 61 prosent av beboerne å ha vært utsatt for fysisk vold, og nesten like mange oppga trusler som årsak til henvendelsen til krisesentrene. Disse andelenes er lite endret fra tidligere år. I 2006 oppga innvandrerkvinnene noe oftere enn beboerne uten innvandrerbakgrunn å ha vært utsatt for fysisk vold; 63 mot 58 prosent, men vi ser ikke samme forskjell i tallene som er rapportert for 2007. I 2007 er det 60 prosent av beboere uten innvandrerbakgrunn som oppgir fysisk vold som årsak og 62 prosent av beboere med innvandrerbakgrunn som oppga det samme.

Tabell 7.2. Årsakene til beboernes henvendelse på krisesentrene etter opprinnelse. Første opphold i 2005, 2006 og 2007. Prosent

Årsak til henvendelsen	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Psykisk vold	81	81	81	81	82	81	81	83	80
Fysisk vold	61	58	64	61	58	63	61	60	62
Trusler	55	54	56	58	60	57	56	57	56
Barnemishandling	8	6	9	8	5	10	6	5	6
Voldtekt	5	5	6	6	6	5	5	5	5
Incest mot bruker	1	2	0,2	1	2	1	1	1	0,1
Incest mot brukers barn	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Annen seksuell vold	4	4	5	4	4	4	3	3	3
Tvangsgifte	4	0,1	7	2	0,2	4	4	0,4	6
Annet	10	11	10	9	8	9	9	6	10
Antall svar (N)	1 815	886	929	1 834	811	1 023	1 742	736	1 005

2005: I alt 1 879 beboere (med første opphold). Av disse hadde 30 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 38 hadde ukjent opprinnelse. 4 beboere manglet begge opplysningene.

2006: I alt 1 899 beboere (med første opphold). Av disse hadde 43 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 27 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 1 797 beboere (med første opphold). Av disse hadde 55 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, og 15 hadde ukjent opprinnelse. 5 beboere manglet begge opplysningene.

I 2007 oppga 6 prosent av innvandrerkvinnene tvangsgifte som årsak til henvendelsen. I 2006 var det 4 prosent av innvandrerkvinnene som oppga tvangsgiftermål som årsak til henvendelsen til krisesentrene. 6 prosent oppgir at det er barnemishandling som er årsak til henvendelsen og i 2007 er det liten forskjell mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn. I likhet med tidligere år er det få beboere som oppgir at incest – enten mot bruker eller mot brukers barn – er årsak til henvendelsen. Andelene som oppga voldtekt eller annen seksuell vold som årsak har også endret seg lite de siste årene – henholdsvis 5 prosent og 3 prosent oppga dette som årsak i 2007.

7.3. Bistand fra krisesentrene

Krisesentrene er ikke behandlingsinstitusjoner, men gir mishandlede kvinner og deres barn fysisk beskyttelse og muligheter for overnatting for kortere eller lengre tid. I tillegg tilbyr sentrene samtale, omsorg og støtte, samt rådgivning om mulighetene for hjelp i det ordinære hjelpeapparatet. De gir også rådgivning om juridiske rettigheter i forbindelse med overgrep og mishandling. De brukerne som ønsker det, blir fulgt til andre hjelpeinstanser og kan få hjelp til å finne bolig og arbeid. I tillegg har en del krisesentre tilbud om selvhjelps- og nettverksgrupper.

81 prosent av beboerne fikk støtte i form av støtte og praktisk hjelp, bistand som innebærer både samtaler med beboerne og konkret praktisk hjelp. 35 prosent oppgir at de har blitt fulgt til hjelpeapparatet. Andre tilbud som er benyttet er hjelp til å finne bolig og barnepass (begge 16 prosent), hjelp til flytting (11 prosent), deltakelse i gruppe/nettverk (10 prosent). 5 prosent oppgir at de ikke har mottatt noe bistand fra krisesentrene. Det er små endringer i tallene sammenlignet med 2006. Imidlertid har kategorien annen bistand økt fra 14 prosent i 2006 til 25 prosent i 2007. Vi har ikke hatt mulighet til å gå nærmere inn på hva som skjuler seg bak dette.

Beboere med innvandrerbakgrunn fikk større grad bistand i form av følge til hjelpeapparatet enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (41 mot 26 prosent). Innvandrerkvinner mottok også oftere andre former for bistand som hjelp til å finne bolig og flytting, barnepass og andre tilbud til barn ved senteret.

Tabell 7.3 Mottatt bistand fra krisesentrene fordelt på beboerens opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent

Bistand fra krisesenteret	2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Støtte/praktisk hjelp	81	81	81	81	80	83
Blitt fulgt til hjelpeapparatet	35	27	42	35	26	41
Hjelp til å finne bolig	16	11	20	16	12	19
Barnepass	15	12	19	16	12	18
Hjelp til flytting	12	8	15	11	8	14
Mottatt andre tilbud til barn ved senteret	9	8	9	7	6	8
Deltakelse i gruppe/nettverk	10	9	11	10	10	11
Bistand i forbindelse med barns kontakt med far	5	4	5	5	4	6
Annen bistand	14	15	14	25	26	24
Oppgir at ingen bistand er gitt	7	8	6	5	6	5
Antall svar (N)	1 933	893	1 040	1 969	844	1 123

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 357 opphold opplysninger om bistand, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 28 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 247 opphold opplysninger om bistand, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger.

7.4. Hvilke instanser henvises beboerne til?

Krisesentrene formidler kontakt med behandlingstjenestestrukturer og henviser brukerne til andre tilbud i det ordinære hjelpeapparatet. I tabell 7.4 går det frem hvilke instanser krisesentrene formidlet brukerne til i 2005, 2006 og 2007. Det tas her utgangspunkt i opphold og ikke personer. Summen av henvisninger overstiger 100 prosent da det er mulig å oppgi flere henvisningsinstanser.

Det er særlig fire instanser krisesentrene henviste sine brukere til i 2007. 40 prosent av brukerne ble henvist til advokat, 36 prosent til sosialkontor, 31 prosent til politiet og 24 prosent til lege. 18 prosent av brukerne ble henvist til barnevernet. Relativt få beboere ble henvist til annet krisesenter, psykolog, barne- og ungdomspsykiatri eller til pedagogisk psykologisk tjeneste eller "Annet". Det kan være verdt å merke seg at i 68 prosent av oppholdene mente beboerne selv at de var påført psykiske skader (se tabell 6.2), mens det kun ble henvist til psykolog i 9 prosent av tilfellene. Om lag 20 prosent ble ikke henvist noe sted. Det er små endringer i totaltallene sammenlignet med 2006.

Tabell 7.4. Henvisningsinstanser for beboerne på krisesentrene ved det enkelte opphold fordelt på opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent

Hjelpeapparatet	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Sosialkontor	38	30	46	37	29	45	36	25	43
Advokat	41	31	50	40	30	48	40	30	48
Politi	32	28	36	33	29	35	31	28	33
Lege	22	21	22	23	22	25	24	24	25
Barnevern	13	12	14	16	14	18	18	14	21
Boligkontor	9	9	8	9	9	9	9	9	8
Trygdekontor	10	8	13	10	8	12	12	8	14
Familiekontor	11	10	11	11	10	11	11	9	13
Psykolog o.l.	9	12	6	9	13	6	9	12	6
Annet krisesenter	2	1	3	4	3	4	3	2	4
PPT/BUP	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Annet	-	-	-	6	5	7	7	7	8
Ingen henvisning	21	27	17	21	27	16	23	29	17
Antall svar (N)	1 859	896	963	1 900	867	1 033	1 997	844	1 151

2005: I alt 2 270 opphold. Av disse manglet 380 opphold opplysninger om henvisning, og 48 opphold manglet opprinnelse. Ved 17 opphold manglet begge opplysninger.

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 384 opphold opplysninger om henvisning, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 22 opphold manglet begge opplysninger.

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 221 opphold opplysninger om henvisning, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 15 opphold manglet begge opplysninger.

Som i 2006 er det en forskjell mellom innvandrerkvinner og kvinner uten innvandrerbakgrunn i andelene som blir henvist til hjelpeapparatet. Mens 48 prosent av innvandrerkvinnene ble henvist til advokat og 43 prosent til sosialkontor gjaldt dette bare henholdsvis 30 og 25 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn. Innvandrerkvinnene ble også oftere henvist til politi, barnevern, trygdekontor og familiekontor. På den andre siden viser tabellen at kvinner uten innvandrerbakgrunn oftere ble henvist til psykolog (12 prosent) sammenlignet med innvandrerkvinner (6 prosent) og også oftere ikke ble henvist noe sted (29 prosent mot 17 prosent).

7.5. Hvor dro beboerne etter krisesenteroppholdet?

For 2007 oppga 44 prosent av beboerne at de enten drar tilbake til egen bolig (uten overgriper) eller til en ny/annen bolig etter endt krisesenteropphold. Dette er omtrent det samme som i 2006 men en nedgang på 4 prosentpoeng sammenlignet med 2005. Kvinner uten innvandringsbakgrunn flytter i noe større grad for seg selv (48 prosent) enn kvinner med innvandringsbakgrunn (40 prosent).

2007: I alt 2 231 opphold. Av disse manglet 210 opphold opplysninger om sted, og 30 opphold manglet opprinnelse. Ved 14 opphold manglet begge opplysninger. Omtrent en av fem dro tilbake til overgriper, en andel som har vært stabil de siste tre årene. Innvandrerkvinner flyttet noe oftere tilbake til overgriper sammenlignet med kvinner uten innvandrerbakgrunn. I 13 prosent av tilfellene dro beboerne til slektninger eller venner etter krisesenteroppholdet, dette fordeler seg med 16 prosent for kvinner uten innvandringsbakgrunn og 11 prosent av innvandrerkvinnene. Som i 2005 og 2006 var det relativt få som dro til et annet krisesenter, til en institusjon eller til et annet sted i 2007. I 6 prosent av tilfellene er det ikke registrert hvor beboerne drar etter oppholdet på krisesenteret.

Tabell 7.5. Hvor beboerne drar etter krisesenteroppholdet fordelt på opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent

Sted etter oppholdet	2005			2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Egen bolig (uten overgriper)	28	32	23	25	29	22	24	30	19
Ny/annen bolig	19	18	20	18	18	17	20	18	21
Hjem til overgriper	22	18	27	23	20	26	22	19	25
Slektninger/venner	14	16	12	15	17	13	13	16	11
Annet krisesenter	3	1	4	5	3	6	5	2	7
Institusjon	4	4	4	2	3	2	3	4	2
Annet sted	5	4	7	5	4	6	7	4	9
Vet ikke	5	7	4	6	6	6	6	7	6
Antall svar (N)	2 028	1 005	1 023	2 028	935	1 093	2 005	865	1 140

2005: I alt 2 270 opphold. Av disse manglet 205 opphold opplysninger om sted, og 48 opphold manglet opprinnelse. Ved 11 opphold manglet begge opplysninger.

2006: I alt 2 312 opphold. Av disse manglet 256 opphold opplysninger om sted, og 50 opphold manglet opprinnelse. Ved 22 opphold manglet begge opplysninger.

8. Dagbrukere

8.1. Krisesentrenes tilbud på dagtid

Krisesentrene gir råd på telefon til de som ønsker det og har tilbud til brukerne om å møte på sentrene for samtale, råd og veiledning. Mange kvinner kommer jevnlig til krisesentrene for samtale, støtte og oppfølging, eller for å delta i ulike gruppetilbud. Det kan være kvinner som tidligere har bodd på sentrene og som trenger støtte i en reetableringsfase, eller som kun bruker sentrene for rådgivning.

8.2. Omfanget av dagbrukere

Det er tre sentre som ikke har levert individskjema for dagbesøk, men som har levert samleskjema. Når antall dagbrukere og dagbesøk hentes fra samleskjema for disse sentrene er det registrert 2093 personer på dagbesøk i 2007. Dette er en nedgang på nesten 8 prosent fra 2006. Dagbrukerne utgjorde til sammen 7639 besøk. I gjennomsnitt besøkte en dagbruker krisesenteret 3,7 ganger, omtrent det samme som i 2006.

En tredjedel (707 dagbrukere) oppgir å ikke ha hatt kontakt med et krisesenter tidligere³³. Dette er omtrent den samme andelen som i 2006. Om lag 500 oppgir å ha vært på dagbesøk før 2007. 267 oppgir å ha vært beboere ved samme eller annet krisesenter i løpet av 2007, mens 499 har vært beboere før 2007. De aller fleste som har hatt en eller annen form for kontakt med et krisesenter tidligere har hatt det ved det samme krisesenter som de nå er dagbesøkende til. Sammenlignet med 2006 er det relativt små endringer i tidligere kontakt med krisesenter. Unntaket er telefonkontakt hvor 740 i 2007 sier at de har hatt telefonkontakt med samme senter, en nedgang fra 903 i 2006.

I instruksjonen for utfylling av registreringsskjema for dagbrukere ble krisesentermedarbeiderne bedt om å fylle ut hele registreringsskjemaet for hvert besøk, enten i samarbeid med brukeren eller etter at samtalen hadde funnet sted. I fremstillingen kommer vi imidlertid til å ta utgangspunkt i brukernes situasjon ved første dagbesøk i 2006, dersom annet ikke fremkommer.

8.3. Noen menn blant dagbrukerne

Det var noen menn som benyttet seg av krisesentrenes dagtilbud. I 2007 var det 95 menn som var på 254 dagbesøk. Mennene utgjorde dermed 5 prosent av dagbrukerne. Det var 24 sentere som hadde besøk av menn, en økning fra 20 sentere i 2006.

8.4. Flere dagbrukere uten innvandrerbakgrunn

I 2007 var 57 prosent av dagbrukerne uten innvandrerbakgrunn sammenlignet med 42 prosent av beboerne. Andelen dagbrukere uten innvandrerbakgrunn har gått ned fra 63 prosent i 2006 og fra 65 prosent i 2005. Nedgangen i totalt antall dagbrukere fra 2006 til 2007 fordeler seg med en nedgang av besøk fra brukere uten innvandrerbakgrunn på 18 prosent og en økning i dagbesøk av brukere med innvandrerbakgrunn på 4 prosent.

Det at andelen uten innvandrerbakgrunn er høyere for dagbrukere enn for beboere kan ha flere årsaker. En mulig forklaring kan være at de uten innvandrerbakgrunn i større grad kjenner til at krisesentrene også kan brukes som rådgivningsinstans. Språkbarrierer kan i tillegg gjøre det vanskelig for kvinner med innvandrerbakgrunn å bruke krisesentrene som rådgivningsinstans. Krisesentrene har tidligere rapportert at brukere uten innvandrerbakgrunn i mange tilfeller har et større nettverk av personer de kan få hjelp og overnatting hos, og derfor ikke i samme grad har behov for krisesentrene som overnattingsinstans i forbindelse med utsatthet for vold, men bruker sentrene i større grad på dagtid. Endringene de senere årene tyder imidlertid på at dagtilbudet nå er bedre kjent og benyttes i større grad også av brukere med innvandrerbakgrunn.

³³ Når det gjelder brukere som ikke har hatt kontakt med krisesenter tidligere er andelen annerledes enn tidligere rapporter, men det er nå tatt utgangspunkt i spørsmål 5 i skjema for dagbrukere. Dette gjelder både for 2006 og 2007.

8.5. Dagbrukerne er eldre

Mens 39 prosent av beboerne på kritesenter var under 30 år i 2007 gjaldt dette bare 31 prosent av dagbesøkene. Sammenlignet med 2006 har denne andelen blitt redusert for dagbrukerne med 4 prosentpoeng, mens den er omtrent uendret for beboerne. For dagbrukerne er det aldersgruppen mellom 30 og 40 år som øker fra 33 prosent i 2006 til 38 prosent i 2007. Andelen dagbrukere over 40 år har gått litt ned fra 2006 til 2007 og utgjør nå 30 prosent. En større andel av kvinner med innvandrerbakgrunn er under 30 år (38 prosent) enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (27 prosent).

Tabell 8.1. Dagbrukeres alder ved første kontakt med kritesentrene fordelt på brukernes opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent

Alder	2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100
under 18 år	6	6	7	5	6	5
18-29 år	29	24	37	26	21	33
30-39 år	33	32	35	38	36	41
40-49 år	21	24	17	20	23	16
50-59 år	9	12	4	7	10	5
60 år og eldre	2	3	1	3	4	1
Antall svar (N)	2178	1382	796	1974	1146	828

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 74 ukjent alder, 27 manglet opprinnelse. 16 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 102 ukjent alder, 77 manglet opprinnelse. 60 dagbrukere manglet begge opplysningene.

8.6. Dagbrukere er oftere aleneboende

Flere dagbrukere (51 prosent) enn beboere (33 prosent) kan regnes som aleneboende (de som oppga å være enslig, separert, skilt, flyttet fra samboer eller enke/enkemann). Brukere som oppga at de var gift eller samboende hadde i større grad bodd på kritesentrene enn benyttet seg av kritesentrenes dagtilbud. 66 prosent av beboerne var gifte eller samboende sammenlignet med 50 prosent av dagbrukerne. Dette er om lag samme fordeling som i 2006 og i 2005. Dagbrukere med innvandrerbakgrunn er i noe større grad gift eller samboende (53 prosent) enn dagbrukere uten innvandrerbakgrunn (47 prosent). Innvandrerkvinnene er oftere gift, mens kvinner uten innvandrerbakgrunn oftere er samboende.

Tabell 8.2. Brukernes sivilstand ved første kontakt med kritesentrene fordelt på brukeres opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent

Sivilstand	2006			2007		
	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Total	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100
Enslig	24	28	17	23	27	19
Samboende	17	23	5	17	24	7
Gift/registrert partner	32	25	44	33	23	46
Separert	13	8	21	13	10	17
Skilt	9	9	9	8	7	10
Flyttet fra samboer	5	6	2	6	9	1
Enke/enkemann	1	1	1	1	1	1
Antall svar (N)	2182	1375	807	1973	1133	840

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 74 ukjent sivilstand, 27 manglet opprinnelse. 20 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 108 ukjent sivilstand, 77 manglet opprinnelse. 65 dagbrukere manglet begge opplysningene.

8.7. Flere dagbrukere hadde barn

I 2007 hadde en noe større andel (53 prosent) av dagbrukerne hjemmeboende barn under 18 år da de oppsøkte krisesentrene på dagtid for første gang sammenlignet med 2006 hvor 51 prosent hadde barn under 18 år. Til sammen hadde dagbrukerne 2095 barn (2061 barn i 2006) under 18 år. I tillegg oppga 121 dagbrukere at de hadde hjemmeboende barn som var over 18 år (til sammen 188 barn). Dette er omtrent det samme antall som i 2006. 55 prosent av dagbrukere uten innvandrerbakgrunn hadde barn under 18 år mot 45 prosent av de med innvandrerbakgrunn.

8.8. Dagbrukerens relasjon til overgriper

Spørsmålet om relasjon til overgriper er behandlet på noe ulik måte i 2007 sammenlignet med 2006. Kategorien ”Flere overgripere” under spørsmål om relasjon til overgriper er fjernet i 2007. I stedet er det inkludert et eget spørsmål om antall overgripere (som holdes utenfor i tabell 8.3.). I tabell 8.3. er tallene for relasjon likevel sammenlignbare i 2006 og 2007. Dersom det er krysset av for flere ulike relasjoner i 2007 har det blitt kodet om og gitt en kategori ”Flere ulike relasjoner”. Slik er det også gjort i 2006.³⁴

Som for beboere har dagbrukere ofte enn nær relasjon til den eller de personene som de oppga som overgriper ved første dagbesøk. Sammenlignet med beboere er det imidlertid flere av dagbrukerne (31 prosent) enn beboere (13) prosent som oppga tidligere ektefelle eller samboer som overgriper. Mens 61 prosent av beboerne oppga ektefelle eller samboer var det tilfelle for 40 prosent av dagbrukerne.

Dagbrukerne med innvandrerbakgrunn oppga oftere en relasjon til ektefelle eller samboer enn brukere uten innvandrerbakgrunn, 47 mot 35 prosent. Andelen dagbrukere med innvandrerbakgrunn som oppga ektefelle eller samboer har gått opp med 2 prosentpoeng fra 2006 til 2007. Dagbrukere uten innvandrerbakgrunn som oppga tidligere ektefelle eller samboer som overgriper økte fra 28 prosent i 2006 til 32 prosent i 2007. Samtidig gikk denne andelen ned fra 31 prosent til 29 prosent for dagbrukere med innvandrerbakgrunn.

Tabell 8.3. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første dagbesøk. 2006 og 2007. Prosent

Sivilstand	2006			2007		
	Totalt	Opprinnelse		Totalt	Opprinnelse	
		Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn		Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
I alt	100	100	100	100	100	100
Ektefelle/samboer	39	35	45	40	35	47
Tidligere ektefelle/samboer	29	28	31	31	32	29
Kjæreste	4	5	2	3	4	2
Foreldre	4	4	5	4	4	3
Sønn/datter/annet familiemedlem	6	6	5	5	6	4
Annen bekjent	8	10	5	6	8	4
Ukjent person	2	3	1	2	2	2
Flere ulike relasjoner	9	10	7	9	10	9
Antall svar (N)	2103	1336	767	1896	1106	790

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 154 ukjent relasjon, 27 manglet opprinnelse. 21 dagbrukere manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 187 ukjent relasjon, 77 manglet opprinnelse. 67 dagbrukere manglet begge opplysningene.

I 2007 blir det for første gang stilt eget spørsmål om det er en eller flere overgripere. Tabellene 8.4 og 8.5 viser relasjonene ved henholdsvis én og flere overgripere. Andeler i disse tabellene kan ikke sammenlignes direkte med andelen i tabell 8.3 fordi det her er skilt ut om det er angitt én eller flere overgriper.

³⁴ I 2006 ble også de som hadde flere kryss på dette spørsmålet gitt kategorien ”Flere overgripere”. I tabell 4.1. har denne kategorien endret navn til ”Flere ulike relasjoner”.

1541 dagbrukere (74 prosent) har svart at det er én overgriper og samtidig angitt relasjonen til overgriper. Nesten 60 prosent av dagbrukerne som oppga én overgriper var uten innvandrerbakgrunn. Mens nesten tre av fire av beboerne oppga at ektefelle eller samboer var overgriper gjelder dette for nær halvparten av dagbrukerne. Dagbrukere oppga oftere enn beboere tidligere ektefelle eller samboer som overgriper, 35 mot 15 prosent. De øvrige relasjonene viser mindre forskjeller mellom dagbrukere og beboere.

Dagbrukere med innvandrerbakgrunn oppga oftere ektefelle eller samboer som overgriper enn det dagbrukere uten innvandrerbakgrunn gjorde, 56 mot 43 prosent. Omtrent like stor andel oppga tidligere ektefelle eller samboer, 36 prosent for brukere uten innvandrerbakgrunn og 33 prosent for brukere med innvandrerbakgrunn.

Tabell 8.4. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første kontakt med krisesentrene. Én overgriper. 2007. Prosent

Relasjon til overgriper	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn
I alt	100	100	100
Ektefelle/samboer	48	43	56
Tidligere ektefelle/samboer	35	36	33
Kjæreste	4	5	2
Foreldre	3	3	2
Sønn/datter/annet familiemedlem	4	5	3
En eller flere kjente personer	6	8	4
En eller flere ukjente personer	1	1	1
Antall svar (N)	1541	904	637

2007: I alt 1 559 dagbrukere (med første dagbesøk) har oppgitt en overgriper, av disse hadde 10 ukjent relasjon og 8 manglet opprinnelse.

271 dagbrukere (13 prosent) har oppgitt flere overgripere og samtidig angitt relasjonen til overgriperne. 57 prosent av disse var uten innvandrerbakgrunn. Som for beboere er det også for dagbrukere sjeldnere at ektefelle eller samboer (19 prosent) blir oppgitt som overgriper når det er flere overgripere. Samtidig blir tidligere ektefelle eller samboer oppgitt i 40 prosent av tilfellene for dagbrukere, som er høyere enn tilsvarende andel for beboere hvor 13 prosent oppga tidligere ektefelle eller samboer. For dagbrukere uten innvandrerbakgrunn er det vanligere at relasjonen var tidligere ektefelle eller samboer (50 prosent) enn ektefelle eller samboer (14 prosent) enn det er for dagbrukere med innvandrerbakgrunn (begge kategorier 26 prosent). Ved flere overgripere blir også i større grad foreldre, andre familiemedlemmer, bekjente eller ukjente personer oppgitt som overgripere. Tabellen viser at en like stor andel av dagbrukere med og uten innvandrerbakgrunn oppgir at foreldre er en av overgriperne, mens brukere med innvandrerbakgrunn oftere oppgir at andre familiemedlemmer er en overgriper (39 mot 25 prosent). Som for beboere er det vanligere at en overgriper er "bekjent" eller "ukjent" når det er flere overgripere. Dagbrukere uten innvandrerbakgrunn (33 prosent) oppgir oftere at en eller flere bekjente eller ukjente personer er en overgriper enn brukere med innvandrerbakgrunn (23 prosent).

Tabell 8.5. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første kontakt med krisesentrene. Flere overgripere. 2007. Prosent

Relasjon til overgriper	Totalt	Uten innvandrer- bakgrunn	Med innvandrer- bakgrunn
Ektefelle/samboer	19	14	26
Tidligere ektefelle/samboer	40	51	26
Kjæreste	5	7	3
Foreldre	28	28	27
Sønn/datter/annet familiemedlem	31	26	39
Annen kjent	29	34	23
Ukjent person	14	15	13
Antall svar (N)	271	153	118

2007: I alt 280 dagbrukere (med første dagbesøk) har oppgitt flere overgripere, av disse hadde 8 ukjent relasjon til overgriper og 1 manglet opprinnelse.

8.9. Psykisk vold vanligste årsak til dagbesøk

Nesten 80 prosent av de dagbesøkende oppgir at psykisk vold er en årsak til kontakt med krisesenteret. Dette er en liten økning fra 2006 og andelen er nå om lag det samme som for beboere på krisesenteret. Det er 46 prosent som oppgir fysisk vold som årsak. Også dette en liten økning fra 2006. Det er imidlertid en større forskjell når det sammenlignes med beboere, hvor 61 prosent oppga fysisk vold som årsak til henvendelsen. Det er en økning fra 54 prosent i 2006 til 57 prosent i 2007 i dagbrukere som oppga trusler som en årsak til henvendelsen, andelen i 2005 var 58 prosent. Dette er omtrent de samme andelene som for beboere. Både i 2006 og i 2007 oppga 7 prosent av dagbrukere og beboere at en årsak til henvendelsen var barnemishandling.

Tabell 8.6. Årsakene til at dagbrukerne tok kontakt med krisesentrene ved første gangs kontakt. 2006 og 2007. Prosent

Årsak til henvendelsen	2006			2007		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Fysisk vold	44	40	50	46	43	49
Psykisk vold	76	76	77	79	79	78
Trusler	54	56	52	57	58	56
Barnemishandling	7	6	8	7	6	8
Tvangsgifte	1	0	2	2	0	5
Voldtekt	8	9	6	6	7	5
Incest mot bruker	6	8	1	3	4	1
Incest mot barn	2	2	0	1	2	1
Annen seksuell vold	6	6	4	5	5	4
Annet	20	21	20	20	19	21
Antall svar (N)	2159	1 380	779	1967	1 138	829

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 96 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, 19 manglet opprinnelse og 11 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 113 ikke oppgitt årsak til henvendelsen, 54 manglet opprinnelse og 41 manglet begge opplysningene.

6 prosent av dagbrukere og 5 prosent av beboerne oppga voldtekt som årsak til henvendelsen og dette er noe færre enn i 2006. Incest mot bruker var oppgitt i 3 prosent av tilfellene for dagbrukere og dette er en endring fra 6 prosent i 2006. Bare 1 prosent av beboere oppgir dette som en årsak. Det samme er tilfelle for incest mot brukers barn og da gjelder dette både dagbrukere og beboere. Noen flere dagbrukere (5 prosent) enn beboere (3 prosent) oppgir annen seksuell vold som årsak til henvendelsen.

Noen flere oppsøkte krisesentrene på grunn av tvangsgifte i 2007 enn i 2006. Andelen for dagbrukere økte fra 1 prosent til 2 prosent i 2007 og for beboere fra 2 til 4 prosent. Dette innebærer at i 2007 oppga 38 personer tvangsgifte som årsak, dobbelt så mange som i 2006. For beboere med tvangsgifte som årsak økte antall personer fra 44 i 2006 til 66 i 2007.

Det er liten forskjell mellom innvandrerkvinner og kvinner uten innvandrerbakgrunn som oppgir psykisk vold og trusler, som årsak til besøket ved krisesenteret. Det er imidlertid noen flere med innvandrerbakgrunn (49 prosent) enn de uten innvandrerbakgrunn (43 prosent) som oppgir fysisk vold som årsak. Det samme er tilfelle for barnemishandling, hvor 8 prosent av de med innvandrerbakgrunn og 6 prosent av de uten innvandrerbakgrunn oppgir dette som en årsak. Tvangsgifte er en årsak som er brukt av de med innvandrerbakgrunn. Kvinner uten innvandrerbakgrunn oppgir oftere enn innvandrerkvinner at voldtekt (7 prosent sammenlignet med 5 prosent), incest mot bruker eller mot brukers barn (6 prosent mot 2 prosent), og annen seksuell vold (5 prosent mot 4 prosent) er årsak til dagbesøket.

Det er relativt mange av dagbrukerne (20 prosent) som har krysset av for ”annet” som årsak til henvendelsen til krisesenteret. Dette er samme andel som i 2006. Vi har ikke hatt mulighet til å analysere nærmere hva som ligger bak kategorien ”annet”. Det er mulig å krysse av for flere årsaker og summen av andelene i tabellen utgjør derfor ikke 100 prosent.

8.10. Halvparten henvises ikke til andre hjelpeinstanser

Langt flere dagbrukere enn beboere blir ikke henvist til hjelpeapparatet og blant dem som ble henvist har dagbrukere gjennomgående lavere andeler enn beboere. I 2007 ble over halvparten av dagbrukerne ikke henvist videre til andre hjelpeinstanser og dette er en økning fra 2006 på 10 prosentpoeng. For beboerne var det 22 prosent i 2007 som ikke ble henvist videre, omtrent det samme som i 2006.

Tabell 8.7. Henvisninger til hjelpeapparatet ved første kontakt med krisesentrene etter opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent

Henvisninger til hjelpeapparatet	2006			2007		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Sosialkontor	11	6	20	5	3	9
Advokat	31	29	37	24	23	24
Politi	18	19	16	12	11	13
Lege	8	7	10	7	7	7
Barnevern	5	5	6	6	5	7
Boligkontor	2	1	3	1	1	1
Trygdekontor	3	3	4	2	2	3
Familiekontor	12	12	11	9	9	7
Psykolog o.l.	4	5	2	3	3	2
Annet krisesenter	1	1	1	2	1	2
PPT/BUP	2	2	2	1	1	1
Annet	8	7	8	8	6	12
Ingen henvisning	41	44	34	51	55	47
Antall svar (N)	1 919	1 237	682	1 834	1 067	767

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 339 ikke oppgitt noe om henvisning til hjelpeapparatet eller ikke, 22 manglet opprinnelse og 17 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 249 ikke oppgitt noe om henvisning til hjelpeapparatet eller ikke, 67 manglet opprinnelse og 57 manglet begge opplysningene.

Henvisning til advokat er vanligst for både beboere (40 prosent) og dagbrukere (24 prosent). Mens andelen for beboere ikke er endret fra 2006 til 2007, er den redusert med 7 prosentpoeng for dagbrukere. Mens 30 prosent av beboerne ble henvist til politiet gjaldt dette for 12 prosent av dagbrukerne. Henvisning til politiet har gått ned med 3 prosentpoeng for beboere og med 6 prosentpoeng for dagbrukere fra 2006 til 2007. Det er også færre dagbrukere som ble henvist til et sosialkontor, 5 prosent i 2007 mot 11 prosent i 2006. Til sammenligning ble 35 prosent av beboerne henvist til et sosialkontor i 2007, en nedgang på 2 prosentpoeng fra 2006. Det er også en del som henvises til lege/legevakt, barnevern og familiekontor. Andelene for dagbrukere varierer her fra 6 til 9 prosent og det er mindre endringer fra 2006.

For de fleste formene for bistand er det små forskjeller mellom kvinner med og uten innvandrerbakgrunn, men totalt sett blir innvandrerkvinner på dagbesøk noe oftere henvist videre enn kvinner uten innvandrerbakgrunn. 55 prosent av kvinner uten innvandrerbakgrunn oppgir at de ikke blir henvist til hjelpeapparatet mens dette gjelder for 47 prosent av innvandrerkvinnene. Innvandrerkvinnene (9 prosent) blir oftere henvist til et sosialkontor enn kvinner uten innvandrerbakgrunn (3 prosent). Det samme er tilfelle for henvisning til politiet (13 prosent mot 11 prosent), barnevernet (7 prosent mot 5 prosent) og annen type henvisning (12 prosent mot 6 prosent). 9 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn og 7 prosent av de med innvandrerbakgrunn oppgir å ha blitt henvist til et familiekontor.

8.11. Bistand fra krisesenteret

Dagtilbudet på et krisesenter er i stor grad et tilbud til å møte på sentrene for samtale, råd og veiledning. Det er derfor ikke overraskende at 93 prosent av dagbrukere har fått bistand i form av samtaler, samme andel som i 2006. Over 80 prosent av beboerne mottok bistand i form av støtte og praktisk hjelp mens 25 prosent av dagbrukerne fikk denne type bistand. Når det gjelder bistand i form av deltakelse i gruppe / nettverk oppga 6 prosent av dagbrukerne og 10 prosent av beboerne at de mottok dette. Det er større forskjell mellom beboere og dagbrukere når det gjelder støtte i form av å bli fulgt til hjelpeapparatet, mens 36 prosent av beboerne rapporterte om slik bistand gjaldt dette bare 5 prosent av dagbrukerne. 13 prosent rapporterer at de har fått "annen bistand". Vi har ikke hatt anledning til å analysere dette nærmere, men det er sannsynlig at dette blant annet også vil omfatte bistand som innebærer at brukeren flyttet inn på krisesenteret. Når det gjelder annen form for bistand som hjelp til å finne bolig, barnepass, hjelp til flytting og barns kontakt med far oppgis dette i 1 prosent av tilfellene. Dette er lavere andeler enn for beboere.

Tabell 8.8. Bistand fra krisesentrene ved første kontakt etter opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent

	2006			2007		
	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn	Totalt	Uten innvandrerbakgrunn	Med innvandrerbakgrunn
Bistand fra krisesenteret	93	94	92	93	95	91
Samtale						
Blitt fulgt til hjelpeapparatet	6	3	9	5	5	6
Hjelp til å finne bolig	2	1	4	1	1	2
Hjelp til flytting	1	1	2	1	1	2
Støtte/praktisk hjelp	25	21	32	25	23	28
Bistand i forbindelse med barns kontakt med far	1	1	1	1	1	1
Deltakelse i gruppe/nettverk	7	7	9	6	6	6
Barnepass	1	1	1	1	1	1
Mottatt andre tilbud til barn ved senteret	3	3	4	1	1	1
Annen bistand	10	8	14	13	12	14
Ingen bistand	1	1	1	1	1	1
Antall svar (N)	2174	1376	798	1963	1135	828

2006: I alt 2 263 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 89 ikke oppgitt hvilken bistand de mottok fra krisesenteret, 21 manglet opprinnelse og 21 manglet begge opplysningene.

2007: I alt 2 093 dagbrukere (med første dagbesøk), av disse hadde 113 ikke oppgitt hvilken bistand de mottok fra krisesenteret, 60 manglet opprinnelse og 43 manglet begge opplysningene.

Det kan se ut som om det er forskjell på hva slags type bistand kvinner med og uten innvandrerbakgrunn mottar. Mens 95 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn får bistand i form av samtale rapporteres dette av 91 prosent av innvandrerkvinnene. Innvandrerkvinner får oftere praktisk hjelp, 28 prosent av innvandrerkvinnene oppgir å ha fått slik praktisk hjelp mot 23 prosent av kvinnene uten innvandrerbakgrunn.

9. Organisering og tilbud ved krisesentrene

Krisesentrene skal inngå som et viktig lavterskeltilbud og supplement for voldsutsatte kvinner og deres barn, samt være et viktig ledd i samfunnets tilbud om akutt hjelp. I Norge finnes det 51 krisesentre, og minst ett krisesenter er lokalisert i hvert av landets fylker. Vest-Finnmark krisesenter består av to avdelinger (Alta og Hammerfest), og blir fra 2007 regnet som to separate sentre i statistikken.

Krisesentrene mottar økonomisk støtte både fra staten og kommunene. Fra 2005 ble det innført en finansieringsordning som innebærer at staten dekker 80 prosent av godkjente driftsutgifter under forutsetning av at kommunene dekker 20 prosent av utgiftene. 46 av de 51 krisesentrene finansieres av mer enn én kommune. Det er en økning i antall kommuner som bidrar til finansieringen av krisesentrene fra 390 kommuner i 2006 til 406³⁵ kommuner 2007, det vil si at 94 prosent av landets kommuner nå bidrar med økonomisk støtte til driften av ett eller flere krisesentre.³⁶

9.1. Eie- og leieforhold

Bedrifts og foretaksregisteret viser at i 2007 var om lag hvert fjerde krisesenter kommunalt eller interkommunalt. De øvrige krisesentrene er enten stiftelser (24 prosent), foreninger (35 prosent) eller har annen juridisk person som organiseringsform (18 prosent).

De aller fleste sentrene, nesten 80 prosent, leier lokalene som krisesentrene holder til i og 70 prosent leier av kommunen. Resten leier enten av private (19 prosent) eller av en stiftelse (11 prosent). Kun ni av sentrene har overgangsboliger. Med overgangsbolig menes en boligenhet krisesenteret disponerer, der tidligere beboere kan bo i en mellomfase mellom opphold på senteret og innflytting i egen bolig. De ni sentrene disponerer til sammen 15 overgangsboliger. Disse blir også i all hovedsak leid av kommunen. Overgangsboligene er ikke inkludert i statistikken som viser beboere og overnattingsdøgn ved krisesentrene.

9.2. Personell

I 2007 ble det for første gang innhentet informasjon om ansatte og frivillige vakter som er tilknyttet krisesentrene. I følge veiledningen til skjema så skal både antall ansatte og antall årsverk rapporteres. Det skilles mellom ordinære stillinger heltid eller deltid, samt frivillige vakter. En heltidsstilling utgjør en 100 prosent stilling, som tilsvarer ett årsverk. Alle stillinger på under 100 prosent skal registreres som deltidsstilling. Med frivillige vakter menes personer som ikke har et ordinært ansettelsesforhold, men som utfører arbeidsoppgaver mot et honorar. For *Antall personer* skal det registreres alle personer som har jobbet ved krisesenteret i løpet av året. Personer som kun har jobbet deler av året skal også registreres som én person. For *Antall årsverk* skal det registreres summen av de utførte årsverkene ved senteret i løpet av året. Personer som slutter, går ut i permisjon, eller har sykefravær ut over egenmelding, skal registreres som én person. For disse skal summen av de faktisk utførte årsverkene registreres. Overtid og ferievikarer skal ikke registreres.

Tabell 9.1. Ansatte og årsverk ved krisesentrene. 2007. Antall

	Ansatte	Årsverk
Heltid	136	136
Deltid	257	140
Frivillige vakter	481	109
Antall krisesenter (N)	51	51

³⁵ Tre kommuner bidrar til finansieringen av to ulike sentre, i tillegg bidrar en finsk kommune med finansiering. Det er også tatt hensyn til delingen av Vest-Finnmark i to senter som finansieres av de samme kommunene

³⁶ Oversikt over hvilke kommuner som finansierer hvilke sentre finnes i vedlegg B.

De innrapporterte tallene viser at det var nesten 400 ansatte ved krisesentrene i 2007. Av disse var omtrent 35 prosent ansatte på heltid mens 65 prosent var ansatt på deltid. De 400 ansatte utførte til sammen nesten 280 årsverk. I tillegg kommer 480 frivillige vakter som utgjorde nesten 110 årsverk. Åtte krisesenter rapporterer at de har mannlige ansatte, til sammen 13 menn hvor tre er frivillige vakter. To menn er heltidsansatte, de frivillige vaktene utgjør et knapt årsverk og de øvrige er deltidsansatte.

Tabell 9.2. De ansattes høyeste fullførte utdanning. 2007. Prosent

Utdannelse	Prosent
Totalt	100
Grunnskolenivå	21
Videregående skolenivå	39
Universitets- og høgskolenivå	34
Annet	6
Antall svar (N)	468

Krisesentrene har også rapportert inn utdanningen til ansatte med brukerrettede stillinger. Personer med frivillige vakter skal også inkluderes. Dersom personen ikke har fullført norsk grunnskole, eller har en utdanning som ikke tilsvarer utdanningsnivået i Norge, skal det registreres som *Annet*. Det ble rapportert 468 ansatte med brukerrettede stillinger fordelt på utdanning. Av disse er det 39 prosent som har videregående skole som høyeste fullført nivå, 34 prosent har utdanning på universitets- eller høyskolenivå, mens hver femte har grunnskolenivå som høyeste fullført utdanning.

De fleste sentrene er døgnbemannet, men åtte sentre oppgir at de ikke har bemanning hele døgnet.

9.3. Tilgjengelighet for brukere med nedsatt funksjonsevne

Til sammen er det rapportert om 22 beboere med nedsatt bevegelsesevne og dette fordeler seg på 15 sentre. 28 krisesenter (55 prosent) rapporterer at det ikke er mulig for en rullestolbruker å komme inn på senteret ved egen hjelp. I de alle fleste tilfellene er det også vanskelig for en rullestolbruker å benytte rommene inne i krisesenteret ved egen hjelp. Dette varierer imidlertid noe med type rom. Tabell 9.3 viser at stue og kjøkken er de rommene som enklest kan benyttes ved egen hjelp, mens ved over halvparten av sentrene kan en rullestolbruker ikke bruke bad eller toalett ved egen hjelp. 90 prosent av sentrene oppgir at lokalene er fordelt over flere etasjer, mens bare 10 prosent oppgir at det er tilrettelagt en eller annen form for heis for rullestolbruker dersom senteret har lokaler i andre etasje eller høyere. Krisesentrene har oppgitt at det er 277 parkeringsplasser. Det er sju senter som har parkeringsplasser merket for personer med nedsatt funksjonsevne, til sammen 19 plasser.

Tabell 9.3. Tilgjengelighet for rullestolbruker. 2007. Antall krisesenter

Tilgjengelighet	Ja
Kan komme inn på senter ved egen hjelp	23
Kan ved egen hjelp benytte:	
Bad	24
Toalett	23
Minst ett soverom	28
Kjøkken	34
Stue	36
Totalt antall krisesenter (N)	51

For at et senter skal regnes som tilrettelagt må det være mulig for en rullestolbruker å komme seg inn på senteret med egen hjelp og samtidig kunne bruke bad, toalett, soverom, kjøkken og stue ute å få hjelp. Ved et delvis tilrettelagt senter er det mulig å benytte tre eller flere av disse alternativene ved egen hjelp. Ved et senter

som ikke er tilrettelagt kan en rullestolbruker verken komme inn på senteret ved egen hjelp eller benytte noen av rommene uten hjelp.

Dersom vi ser nærmere på tilretteleggingen på de sentrene som oppgir å ha hatt beboere med nedsatt funksjonsevne finner vi at 13 av 22 beboerne med nedsatt funksjonsevne har bodd på de åtte sentrene som kan regnes som fullt tilrettelagt. Fem beboere har bodd på delvis tilrettelagt sentere, til sammen tre sentre og fire beboere med nedsatt funksjonsevne har bodd på fire sentre som ikke har vært tilrettelagt for dette.

9.4. Lokaler

Om sentrene er fulle avhenger både av antall beboere som oppsøker sentrene, hvor lenge den enkelte blir boende og hvor mange sengeplasser og soverom som sentrene har til rådighet. 75 prosent av sentrene oppgir at de har vært fulle en eller flere ganger i løpet av 2007.

Alle krisesentrene har soverom for beboere. Det varierer fra ett soverom til 25 soverom, men de fleste sentrene har fra to til fem soverom for beboere. I gjennomsnitt har krisesentrene 15 sengeplasser til beboere. De som har flest har 80 sengeplasser og de med færrest har tre sengeplasser.

25 prosent av sentrene oppgir at de ikke har eget soverom for ansatte, de fleste andre har ett soverom for ansatte mens det er noen få som har to soverom til de ansatte.

Alle krisesentrene har også stuer og kjøkken som kan disponeres av beboere. Rundt 80 prosent har én eller to stuer og kjøkken, de andre har flere slike rom. Det er ingen krisesenter som ikke har våtrom. Som administrative og andre spesielle rom kan man regne kontorer, vaktrom, møterom og besøksrom. Det er en del sentre som har uoppgitt på en eller flere av disse kategoriene og det er antatt at disse sentrene ikke har de aktuelle rommene. Det er få sentre som har et eller flere av hvert av alle disse rommene og det er også få som ikke har noen slike rom. Det er bare ett senter som oppgir å ikke ha eget kontor, mens det er flere som ikke har vaktrom eller møterom (51 og 63 prosent). 53 prosent av sentrene har ikke samtalerom og 82 prosent av sentrene har ikke besøksrom.

9.5. Tilbud på sentrene

Omtrent halvparten av sentrene rapporterer at de har egne ansatte som primært arbeider med barn. Av disse har flertallet (70 prosent) en egen ansatt, de øvrige har to ansatte. Nesten 80 prosent av sentrene oppgir at de har tilbud spesielt rettet mot barn, og dette er uavhengig av om det er egne ansatte som jobber med barn eller ikke. Nesten halvparten av sentrene som sier at de har tilbud til barn har også en ansatt som er barneansvarlig.

Tabell 9.4. Tilbud til barn. 2007. Antall krisesentre

Type tilbud til barn	Antall krisesenter
Enesamtaler for barn med/uten mor tilstede	35
Fritidsaktiviteter for barn i regi av senteret	31
Bistand ved samvær med far/overlevering	27
Skyssoverdring til/fra barnehage/skole	20
Egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester	19
Fritidsaktiviteter for barn i regi av frivillige organisasjoner	18
Oppfølging av barn som tidligere har hatt opphold ved senteret	17
Barnehagetilbud - i egen regi eller avtale med annen barnehage	12
Gruppesamtaler/-tilbud for barn	8
Andre tilbud	12
Totalt antall krisesenter (N)	51

Tabell 9.4 viser hvilke tilbud som er vanlig å ha til barn som er på krisesentrene. De fleste sentrene (70 prosent) tilbyr samtaler med barna enten med eller uten at mor er tilstede. Det er også vanlig at sentrene tilbyr fritidsaktiviteter. Over halvparten av sentrene tilbyr bistand i forbindelse med samvær med far. Mellom 30 og 40 prosent av sentrene har også tilbud som skyssordninger til og fra barnehage og skole, egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester, fritidsaktiviteter organisert av frivillige organisasjoner og oppfølging av barn som tidligere har bodd på krisesenteret. Hvert fjerde senter har et barnehagetilbud enten i egen regi eller som avtale med andre barnehager. Åtte senter har også tilbud om gruppesamtaler for barn.

Tabell 9.5. Fasiliteter på sentrene. 2007. Antall sentre

Fasiliteter på senteret	Antall krisesenter
PC	49
Internett	49
Dataspill (f. eks Playstation)	45
TV	51
Bøker / blader / aviser	50
Lekerom	44
Ungdomsrom	18
Lekeplass ute	45
Uteplass	48
Totalt antall krisesenter (N)	51

Tabell 9.5 gir et bilde av hvilke fasiliteter som finnes på krisesentrene. Når det gjelder tilbud rettet mot barn ser vi at de fleste sentrene har lekerom og har lekeplass ute. Det er mindre vanlig å ha eget ungdomsrom – bare 18 av sentrene har dette. Her må det tas et forbehold fordi det er 10 senter som ikke har svart på dette spørsmålet. Det er imidlertid veldig vanlig å ha tilbud om dataspill som for eksempel Playstation. Alle sentrene har TV, og med unntak av to senter har også alle sentrene PC og internett. Bøker, blader og aviser er også tilgjengelig på alle senterne med ett unntak. Bortsett fra tre sentre så oppgir de resterende at de også har tilgang til uteplass som for eksempel hage, terrasse, bakgård.

Det er bare fire senter som ikke tillater besøk. Imidlertid har de fleste sentrene (82 prosent) visse restriksjoner for besøk, mens ett senter oppgir at de ikke har noen restriksjoner knyttet til besøk. Det er fire senter som ikke har svart på dette spørsmålet.

Referanser

Jonassen, Wenche (2004): *Krisesentrene 2003 - en kommentert statistikk*. (Notat nr. 1/2004): Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Jonassen, Wenche (2005): *Krisesentrene 2004 - en kommentert statistikk*. (Notat nr. 1/2005): Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Krisesentersekretariatet (2008): *Bistand og trygge oppholdssteder for kvinner utsatt for menneskehandel*. Årsrapport 2007 Rosa (reetablering, oppholdssteder, sikkerhet, assistanse).

Lien, Sandra og Elisabeth Nørgaard (2006): *Rapportering fra krisesentrene 2005*. Rapport 2006/25, Statistisk sentralbyrå

Kleven, Laila og Sandra Lien (2007). *Rapportering fra krisesentrene 2006*. Rapport 2007/32, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg A

Samlestatistikk 2007

Krisesenter	Telefon- hen- vel- delser	Krise- tele- foner	Opp- hold kvinner	Opp- hold barn	Opp- hold menn	Over- natting- døgn kvinner	Over- natting- døgn barn	Over- natting- døgn menn	Dag- brukere	Dag- besøk	Antall finansi- erende kom- muner	Inn- byggere i kom- munene per 1.1.2008
Eva krisesenter, Halden	202	107	27	19	:	392	242	:	15	19	1	28 092
Krise og incestsenter i Fredrikstad	2 584	180	61	51	:	1 493	1 260	:	183	813	2	75 937
Krisesenteret i Moss	1 296	159	39	29	:	1 560	1 126	:	58	435	4	54 080
Sarpsborg krisesenter	967	134	53	42	:	1 373	826	:	202	35	1	51 053
Indre Østfold krisesenter	.	.	68	50	:	2 627	1 091	:	17	17	9	54 867
Krisesenter i Asker og Bærum	1 038	148	82	35	:	3 289	1 317	:	170	170	2	161 066
Krisesenter i Follo	4 558	478	105	90	:	1 614	1 881	:	236	348	7	121 835
Romerike krisesenter	716	716	103	97	:	2 927	2 776	:	.	56	14	245 559
Oslo krisesenter	15 072	1 762	291	203	:	7 639	5 647	:	1 082	1 883	1	560 484
Glåmdal krisesenter	733	150	34	18	:	439	171	:	0	3	6	49 295
Hamar krisesenter	795	223	66	59	:	2 087	2 178	:	83	187	9	122 054
Krisesenter for Nord-Østerdal	50	35	9	:	:	184	6	:	3	6	7	17 940
Gudbrandsdal krisesenter	1 023	149	29	46	:	585	976	:	54	190	12	69 735
Gjøvik krisesenter	570	22	56	40	:	1 253	648	:	129	129	11	95 872
Betzy krisesenter, Drammen ¹	2 100	150	105	83	:	2 393 ¹	2 312 ¹	:	45	54	8	162 785
Kongsberg krisesenter	1 214	127	35	40	:	631	913	:	27	101	7	62 359
Hønefoss krisesenter	1 295	224	53	48	:	2 055	2 219	:	43	375	8	80 157
Hallingdal krisesenter	642	28	19	10	:	205	142	:	4	48	6	19 964
Vestfold krisesenter	1 887	1 581	88	73	:	2 700	1 759	:	67	239	11	202 111
Krisesenteret i Telemark	3 203	166	70	58	:	1 528	991	:	55	72	15	151 505
Aust-Agder krisesenter for kvinner	1 361	166	35	40	:	1 506	2 194	:	76	485	13	101 592
Vest-Agder krisesenter	.	957	78	88	:	3 930	4 682	:	150	212	15	165 944
Stavanger krisesenter	1 285	323	74	62	:	1 490	1 287	:	87	.	15	306 515
Haugesund krisesenter	1 116	159	41	38	:	1 135	1 136	:	27	30	8	99 282
Sauda og Omland krisesenter	4	4	0	0	:	0	0	:	0	0	1	8 557
Bergen krisesenter	1 581	316	107	99	:	2 049	1 619	:	29	29	19	378 818
Krisesenter for kvinner i Sunnhordland	105	306	17	19	:	405	435	:	6	24	5	46 838
Krisesenter for kvinner i Odda og omland	78	3	.	.	:	188	28	:	.	10	3	11 455
Voss krisesenter	148	98	5	7	:	27	39	:	6	18	4	17 534
Krisesenteret for Sogn og Fjordane	.	570	38	41	:	666	671	:	43	160	24	101 755
Krisesenteret for Molde og omegn	1 653	97	31	26	:	911	750	:	26	128	11	70 068
Nordmøre krisesenter	668	589	20	6	:	563	17	:	38	165	8	44 522
Sunnmøre krisesenter	2 487	711	45	43	:	868	971	:	16	16	16	125 396
Trondheim krisesenter	215	602	69	68	:	1 991	1 978	:	.	.	1	165 191
Orkdal og omegn krisesenter	452	91	17	11	:	1 152	212	:	19	23	20	84 270
Nord-Trøndelag krisesenter	623	.	.	.	:	46	634	:	11	11	24	129 856
Bodø krisesenter	960	239	30	26	:	491	404	:	55	195	11	77 833
Narvik og omegn krisesenter	.	398	22	12	:	571	187	:	34	128	3	22 394
Sør-Helgeland krisesenter	45	25	8	3	:	563	97	:	11	17	5	13 002
Krisesenter for Ytre-Helgeland	542	334	.	.	:	145	214	:	.	72	6	14 793
Mosjøen krisesenter	1 029	180	19	5	:	840	55	:	27	175	3	16 424
Krisesenteret i Rana	311	161	31	11	:	846	602	:	18	31	5	34 575
Lofoten Krisesenter	759	310	16	13	:	260	144	:	11	34	4	22 212
Vesterålen krisesenter	43	36	9	13	:	132	74	:	3	2	5	30 017
Harstad krisesenter	159	74	20	7	:	229	116	:	10	17	6	32 364
Midt-Troms Krisesenter	189	77	20	8	:	359	237	:	11	11	9	31 923
Tromsø krisesenter	261	210	32	16	:	630	609	:	.	29	7	84 333
Vest-Finnmark krisesenter, avd Hammerfest	600	121	11	:	:	567	69	:	.	63	7	35 436
Samisk krise- og incestsenter, Karasjok	114	.	7	10	:	20	5	:	5	5	2	2 866
Nora-senteret, Krise- og Incestsenter, Kirkenes	241	81	24	20	:	700	610	:	16	30	9	26 014
Vest-Finnmark krisesenter, avd Alta	379	19	15	13	:	716	1 307	:	20	76	7	35 436
SUM	57 353	13 796	2 234	1 800	8	260 970	49 864	244	3 228	7 376	3406	4723965

¹ Antall døgn for kvinner og for barn er hentet fra individstatistikken i denne tabellen for Betzy krisesenter da opplysninger om dette manglet på samleskjemaet

² I rapporten brukes antall døgn basert på individstatistikken, som viser 62 509 døgn til sammen for alle beboernes opphold i 2007.

³ Det er til sammen 406 kommuner som finansierer krisesentrene. Tre kommuner finansierer to sentre, og de syv kommunene som finansierer Vest-Finmark krisesentre er satt opp to ganger, både for avdeling Alta og avdeling Hammerfest. Kolonnen nedover med antall kommuner gir derfor ikke 406 ved summering

Vedlegg B

Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk i 2007

Krisesenter	Vertskommune	Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk i 2006	Antall
ØSTFOLD			
Eva krisesenter	Halden	Halden	1
Krise- og incesstenter i Fredrikstad	Fredrikstad	Fredrikstad, Hvaler	2
Krisesenteret i Moss	Moss	Moss, Rygge, Våler, Råde	4
Sarpsborg krisesenter	Sarpsborg	Sarpsborg	1
Indre Østfold krisesenter	Eidsberg	Eidsberg, Askim, Hobøl, Rakkestad, Marker, Skiptvet, Trøgstad, Spydeberg, Rømskog	9
AKERSHUS			
Krisesenter i Asker og Bærum	Asker og Bærum	Bærum, Asker	2
Krisesenteret i Follo	Ås	Ås, Ski, Oppedgård, Vestby, Frogn, Nesodden, Enebakk ¹	7
Romerike krisesenter	Skedsmo	Skedsmo, Aurskog-Høland, Gjerdrum, Nes, Sørum, Enebakk ¹ Hurdal, Nittedal, Ullensaker, Eidsvoll, Lørenskog, Rælingen, Fet, Nannestad	14
OSLO			
Oslo krisesenter	Oslo	Oslo	1
HEDMARK			
Glåmdal krisesenter	Kongsvinger	Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Åsnes, Grue, Eidskog	6
Hamar krisesenter	Hamar	Hamar, Elverum, Engerdal, Løten, Ringsaker, Stange, Trysil, Våler, Åmot	9
Krisesenteret for Nord-Østerdal	Tynset	Tynset, Os, Tolga, Alvdal, Rendalen, Stor-Elvdal, Folldal	7
OPPLAND			
Gudbrandsdal krisesenter	Lillehammer	Lillehammer, Nord-Fron, Lom, Gausdal, Ringebu, Skjåk, Øyer, Sel, Lesja, Sør-Fron, Vågå, Dovre	12
Gjøvik krisesenter	Gjøvik	Gjøvik, Nordre Land, Søndre Land, Østre Slidre, Vestre Slidre, Østre Toten, Vestre Toten, Gran*, Etnedal, Vang, Nord-Aurdal	11
BUSKERUD			
Betzy krisesenter	Drammen	Drammen, Øvre Eiker ¹ , Nedre Eiker, Sande, Svelvik, Røyken, Lier, Hurum	8
Kongsberg krisesenter	Kongsberg	Kongsberg, Øvre Eiker ¹ , Notodden, Rollag, Flesberg, Nore og Uvdal, Sigdal	7
Hønefoss krisesenter	Ringerike	Ringerike, Hole, Modum, Jevnaker, Lunner, Gran*, Sør-Aurdal, Krødsherad	8
Hallingdal krisesenter	Gol	Gol, Flå, Nes, Hemsedal, Ål, Hol	6
VESTFOLD			
Vestfold krisesenter	Tønsberg	Tønsberg, Horten, Sandefjord, Larvik, Hof, Re, Andebu, Stokke, Nøtterøy, Lardal, Tjøme	11
TELEMARK			
Krisesenteret i Telemark	Skien	Skien, Porsgrunn, Drangedal, Tinn, Tokke, Siljan, Nome, Seljord, Vinje, Bamble, Bø, Kvileseid, Kragerø, Sauherad, Nissedal	15
AUST-AGDER			
Aust-Agder krisesenter for kvinner	Arendal	Arendal, Birkenes, Bygland, Bykle, Froland, Gjerstad, Grimstad, Lillesand, Risør, Tvedestrand, Valle, Vegårshei, Åmli	13
VEST-AGDER			
Vest-Agder krisesenter	Kristiansand	Kristiansand, Audnedal, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnadal, Sirdal, Sogndalen, Søgne, Vennesla, Åseral	15
ROGALAND			
Stavanger krisesenter	Stavanger	Stavanger, Hjelmeland, Lund, Gjesdal, Sandnes, Klepp, Hå, Sokndal, Sola, Time, Eigersund, Strand, Randaberg, Bjerkheim, Forsand	15
Haugesund krisesenter	Haugesund	Haugesund, Bokn, Etne, Karmøy, Sveio, Tysvær, Utsira, Vindafjord	8
Sauda og omland krisesenter	Sauda	Sauda	1
HORDALAND			
Bergen krisesenter	Bergen	Bergen, Askøy, Austevoll, Austrheim, Fedje, Fjell, Fusa, Kvam, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Sund, Vaksdal, Øygarden	19
Krisesenter for kvinner i Sunnhordland	Stord	Stord, Bømlo, Fitjar, Kvinnherad, Tysnes	5
Krisesenter for kvinner i Odda og Omland	Odda	Odda, Eidfjord, Ullensvang	3
Voss krisesenter	Voss	Voss, Aurland, Granvin, Ulvik	4
SOGN OG FJORDANE			
Krisesenteret i Sogn og Fjordane	Flora	Flora, Askvoll, Balestrand, Bremanger, Eid, Fjaler, Førde, Gaular, Gloppen, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Høyanger, Jølster, Leikanger, Luster, Lærdal, Naustdal, Selje, Sogndal, Solund, Stryn, Vågsøy, Årdal	24

Krisesenter	Vertskommune	Kommuner som støtter krisesentrene økonomisk i 2006	Antall
MØRE OG ROMSDAL			
Krisesenteret i Molde og omegn	Molde	Molde, Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Nesset, Rauma, Sandøy, Sunndal, Vestnes	11
Nordmøre krisesenter	Kristiansund	Kristiansund, Averøy, Aure, Frei, Halså, Smøla, Surnadal, Tingvoll	8
Sunnmøre krisesenter	Ålesund	Ålesund, Giske, Haram, Herøy, Norddal, Sande, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Sykkylven, Ulstein, Vanylven, Volda, Ørskog, Ørsta	16
SØR-TRØNDELAG			
Trondheim krisesenter	Trondheim	Trondheim	1
Orkdal og omegn krisesenter	Orkdal	Orkdal, Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Holtålen, Meldal, Melhus, Midtre-Gauldal, Oppdal, Rennebu, Rindal, Rissa, Roan, Selbu, Skaun, Snillfjord, Tydal, Ørland, Afjord	20
NORD-TRØNDELAG			
Krisesenteret i Nord-Trøndelag	Verdal	Verdal, Flatanger, Fosnes, Frosta, Grong, Høylandet, Inderøy, Leka, Leksvik, Levanger, Lierne, Meråker, Mosvik, Namdalseid, Namsos, Namsskogan, Nærøy, Overhalla, Røyrvik, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Verran, Vikna	24
NORDLAND			
Bodø krisesenter	Bodø	Bodø, Beiarn, Fauske, Gileskål, Hamarøy, Meløy, Røst, Saltdal, Steigen, Sørfold, Værøy	11
Narvik og omegn krisesenter	Narvik	Narvik, Ballangen, Evenes	3
Sør-Helgeland krisesenter	Brønnøy	Brønnøy, Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad	5
Krisesenter for Ytre-Helgeland	Alstahaug	Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Træna	6
Mosjøen krisesenter	Vefsn	Vefsn, Grane, Hattfjelldal	3
Krisesenteret i Rana	Rana	Rana, Hemnes, Nesna, Rødøy, Lurøy	5
Lofoten Krisesenter	Vestvågøy	Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Vågan	4
Vesterålen krisesenter	Sortland	Sortland, Andøy, Bø, Hadsel, Øksnes	5
TROMS			
Harstad krisesenter	Harstad	Harstad, Bjarkøy, Ibestad, Kvæfjord, Skånland, Tjeldsund	6
Midt-Troms Krisesenter	Lensvik	Lenvik, Bardu, Berg, Dyrøy, Målselv, Salangen, Sørreisa, Torsken, Tranøy	9
Tromsø krisesenter	Tromsø	Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Kvænangen, Lyngen, Nordreisa, Storfjord	7
FINNMARK			
Vest-Finnmark krisesenter, avd Hammerfest	Hammerfest	Hammerfest, Kvalsund, Nordkapp, Måsøy, Loppa, Alta, Hasvik	7
Samisk krise- og incesenter , Karasjok	Karasjok	Karasjok, Utsjok ²	2
Nora-senteret, Krise- og Incesenter	Sør-Varanger	Sør-Varanger, Båtsfjord, Lebesby, Vadsø, Vardø, Tana, Gamvik; Nessby, Finnmark fylkeskommune	9
Vest-Finnmark krisesenter, avd Alta	Alta	Hammerfest, Alta, Hasvik, Loppa, Kvalsund, Nordkapp, Måsøy	7
SUM			³ 406

¹ Enebakk, Gran og Øvre Eiker støttet to ulike krisesentre økonomisk i 2007.

² Utsjok er en finsk kommune.

³ Det er til sammen 406 kommuner som finansierer krisesentrene. Tre kommuner finansierer to sentre, og de syv kommunene som finansierer Vest-Finnmark er satt opp to ganger. Kolonnen nedover med antall kommuner gir derfor ikke 406 ved summering.

Vedlegg C

Krisesentrene i rapporten

Krisesenter	Beboerstatistikk	Dagsbesøkstatistikk	Samlestatistikk
Eva krisesenter, Halden	1	1	1
Krise og incestsenter i Fredrikstad	1	1	1
Krisesenteret i Moss	1	1	1
Sarpsborg krisesenter	1	1	1
Indre Østfold krisesenter	1	1	1
Krisesenter i Asker og Bærum	1	1	1
Krisesenter i Follo	1	1	1
Romerike krisesenter	1	1	1
Oslo krisesenter	1	1	1
Glåmdal krisesenter	-	-	1
Hamar krisesenter	1	1	1
Krisesenter for Nord-Østerdal	1	1	1
Gudbrandsdal krisesenter	1	1	1
Gjøvik krisesenter	1	1	1
Betzy krisesenter, Drammen	1	1	1
Kongsberg krisesenter	1	1	1
Hønefoss krisesenter	1	1	1
Hallingdal krisesenter	1	1	1
Vestfold krisesenter	1	1	1
Krisesenteret i Telemark	1	1	1
Aust-Agder krisesenter for kvinner	1	1	1
Vest-Agder krisesenter	1	1	1
Stavanger krisesenter	1	1	1
Haugesund krisesenter	1	1	1
Sauda og Omland krisesenter	-	-	1
Bergen krisesenter	1	1	1
Krisesenter for kvinner i Sunnhordland	1	1	1
Krisesenter for kvinner i Odda og omland	1	1	1
Voss krisesenter	1	1	1
Krisesenteret for Sogn og Fjordane	1	1	1
Krisesenteret for Molde og omegn	1	1	1
Nordmøre krisesenter	1	1	1
Sunnmøre krisesenter	1	1	1
Trondheim krisesenter	1	1	1
Orkdal og omegn krisesenter	1	1	1
Nord-Trøndelag krisesenter	1	1	1
Bodø krisesenter	1	1	1
Narvik og omegn krisesenter	1	-	1
Sør-Helgeland krisesenter	1	1	1
Krisesenter for Ytre-Helgeland	1	1	1
Mosjøen krisesenter	1	1	1
Krisesenteret i Rana	1	1	1
Lofoten Krisesenter	1	1	1
Vesterålen krisesenter	1	1	1
Harstad krisesenter	1	1	1
Midt-Troms Krisesenter	1	1	1
Tromsø krisesenter	1	1	1
Vest-Finnmark krisesenter, avd Hammerfest	1	1	1
Samisk krise- og incestsenter , Karasjok	1	-	1
Nora-senteret, Krise- og Incestsenter, Kirkenes	1	1	1
Vest-Finnmark krisesenter, avd Alta	1	1	1

Beboerskjema

Underlagt taushetsplikt

Registreringsskjema for beboere ved krisesenteret, 2007

⊥

⊥

Opgaven hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Statistisk sentralbyrå kan også benytte oppgaven til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1 Har beboeren reservert seg mot registrering?

- Ja
 Nei
 Er ikke forespurt

2 Dato for beboerens ankomst til krisesenteret:

Dag	Måned	År
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dato for beboerens utflytting fra krisesenteret:

3 Hvilken kommune kommer beboeren fra?

- Vertskommunen
 Annen kommune

⊥

4 Er oppholdet beboerens første ved krisesenteret i 2007?

- Ja
 Nei

5 Har beboeren vært i kontakt med dette eller annet krisesenter tidligere? Du kan sette flere kryss.

- Har ikke vært i kontakt med noe krisesenter tidligere

Dette krisesenteret:

- Hatt telefonkontakt
 Vært på dagsbesøk i 2007
 Vært på dagsbesøk før 2007
 Vært beboer i 2007
 Vært beboer før 2007

Annet krisesenter:

- Hatt telefonkontakt
 Vært på dagsbesøk i 2007
 Vært på dagsbesøk før 2007
 Vært beboer i 2007
 Vært beboer før 2007

RA-0575 Bokmål 11.2006 seksjon 350

⊥

⊥

6 Hvor mange overnattingsdøgn har følgende personer hatt under dette oppholdet ?

Kvinnen:

Mannen

Barna (antall barn x antall netter):

Opplysninger om beboeren**7** Hva er beboerens kjønn? Kvinne Mann**8** Hvilken aldersgruppe tilhører beboeren? Under 18 år 18 - 29 år 30 - 39 år 40 - 49 år 50 - 59 år 60 år eller eldre**9** Hva er beboerens sivilstand ved ankomst? Enslig Samboer Gift/registrert partner Separert Skilt Flyttet fra samboer Enke/enkemann**10** Hvor mange barn i de ulike aldersgruppene har beboeren med til krisesenteret?

0 - 5 år:

6 - 12 år:

13 - 17 år:

18 år eller eldre:

11 Hvor mange hjemmeboende barn i de ulike aldersgruppene er ikke med til krisesenteret?

0 - 5 år:	<input type="text"/>
6 - 12 år:	<input type="text"/>
13 - 17 år:	<input type="text"/>
18 år eller eldre:	<input type="text"/>

12 Er beboeren gravid ved ankomst til krisesenteret?

- Ja
 Nei
 Vet ikke/ubesvart

13 Hvilken landbakgrunn har beboeren?

- Norsk → Gå til **16**
 Utenlandsk/innvandrere

14 Hvis beboeren har innvandrerbakgrunn, hvordan er språkforståelsen ved ankomst?

- Snakker ikke norsk
 Snakker litt norsk
 Snakker godt norsk

15 Var det behov for tolk under samtalen med beboeren?

- Ja, brukte tolk
 Ja, men brukte ikke tolk
 Nei

16 Hvilken tilknytning har beboeren til arbeidslivet? Du kan sette flere kryss.

- Hjemmearbeidende
 Utearbeidende fulltid
 Utearbeidende deltid
 Arbeidssøker
 Under utdanning
 Stønad/trygd/pensjon
 Deltar på kurs

17 Oppgir beboeren en eller flere overgripere?

- En
 Flere

18 Hva er beboerens relasjon til overgriperen/-ne ved dette besøket? Flere kryss mulig.

- Ektefelle/samboer
 Tidligere ektefelle/samboer
 Kjæreste (særbo)
 Foreldre
 Sønn/datter/annet familiemedlem
 En eller flere kjente personer
 En eller flere ukjente personer

Opplysninger om overgriperen/-ne**19** Hvilket kjønn har overgriperen/-ne? Du kan sette flere kryss.

- Kvinne
 Mann

20 Hvilken aldersgruppe tilhører overgriperen/-ne? Du kan sette flere kryss.

- Under 18 år
 18 - 29 år
 30 - 39 år
 40 - 49 år
 50 - 59 år
 60 år eller eldre

21 Hvilken landbakgrunn har overgriperen/-ne? Du kan sette flere kryss.

- Norsk
 Utenlandsk/Innvandrer

22 Hvilken tilstand var overgriperen/-ne i ved mishandlingen(e)/overgrepet(ene)?

- Under ruspåvirkning
 Både påvirket og edru
 Alltid edru
 Vet ikke

Henvendelse og situasjon

23 Hvordan ble beboeren henvist til krisesenteret?

- Eget initiativ
- Familie/venn/bekjent
- Lege/legevakt
- Helsesøster
- Sosialkontor
- Barnevern
- Politiet
- Advokat
- Familiekontor
- Flyktninginstans
- Skole
- Interesseforening
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser

24 Hva oppgav beboeren som årsak til henvendelsen? Du kan sette flere kryss.

- Fysisk vold
- Psykisk vold
- Trusler
- Barnemishandling
- Tvangsgifte
- Voldtekt
- Incest mot bruker
- Incest mot brukers barn
- Annen seksuell vold
- Annet, spesifiser:

25 Hvordan vurderer beboeren eventuelle skader påført under mishandling(e)?

- Fysiske skader
- Psykiske skader
- Både fysiske og psykiske skader
- Ingen skader
- Vet ikke

26 Hvor lenge har overgrepet(ene) vart?

- Engangstilfelle
- Pågått siste året
- Pågått 1 til 4 år
- Pågått 5 år eller lengre

27 Er forholdet anmeldt?

- Ja, av beboer → Gå til **29**
- Ja, ved offentlig påtale → Gå til **29**
- Ja, av annen instans → Gå til **29**
- Nei

28 Hvis forholdet ikke er anmeldt, ønsker beboeren å anmelde forholdet?

- Nei, ønsker ikke
- Ønsker men tør ikke
- Kommer til å anmelde
- Usikker

29 Har beboeren voldsalarm?

- Nei
- Nei, men søker
- Ja

Bistand**30** Er beboeren henvist/formidlet til en eller flere av de følgende institusjonene/instansene i forbindelse med oppholdet? Du kan sette flere kryss.

- Ingen henvisning
- Politiet
- Lege/legevakt
- Sosialkontor
- Barnevern
- Boligkontor
- Trygdekontor
- Advokat
- Familiekontor
- Psykolog/psykiater
- PPT/BUP
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser:

31 Hvilken bistand har beboeren fått fra krisesenteret under oppholdet? Du kan sette inn flere kryss.

- Ingen bistand
- Blitt fulgt til hjelpeapparat
- Hjelp til å finne bolig
- Hjelp til flytting
- Støtte/praktisk hjelp
- Bistand i forbindelse med barns kontakt med far
- Deltakelse i gruppe/nettverk
- Barnepass
- Andre tilbud til barn ved senteret
- Annet, spesifiser:

Etter oppholdet

32 Hvor drar beboeren etter oppholdet ved krisesenteret?

- Hjem til egen bolig (uten overgriper)
- Ny/annen bolig
- Tilbake til overgriper
- Slektninger/venner
- Annet krisesenter
- Institusjon
- Annet sted, spesifiser:
- Vet ikke

Dagsbesøkskjema

Underlagt taushetsplikt

Registreringsskjema for dagbesøkende ved krisesenteret, 2007

⊥

⊥

Opgaven hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Statistisk sentralbyrå kan også benytte oppgaven til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1 Har den dagbesøkende reservert seg mot registrering?

- Ja
 Nei
 Er ikke forespurt

2 Dato for dagbesøket ved krisesenteret :

Dag	Måned	År
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Hvilken kommune kommer den dagbesøkende fra?

- Vertskommunen
 Annen kommune

4 Har den dagbesøkende vært i kontakt med krisesenteret tidligere i 2007?

- Første besøk i år
 Flere dagbesøk i år

5 Har den dagbesøkende vært i kontakt med dette eller annet krisesenter tidligere? Du kan sette flere kryss.

- Har ikke vært i kontakt med noe krisesenter tidligere

Dette krisesenteret:

- Hatt telefonkontakt
 Vært på dagsbesøk i 2007
 Vært på dagsbesøk før 2007
 Vært beboer i 2007
 Vært beboer før 2007

Annet krisesenter:

- Hatt telefonkontakt
 Vært på dagsbesøk i 2007
 Vært på dagsbesøk før 2007
 Vært beboer i 2007
 Vært beboer før 2007

⊥

RA-0576 Bokmål 11.2006 seksjon 350

⊥

Opplysninger om den dagbesøkende

6 Hva er den dagbesøkendes kjønn?

- Kvinne
 Mann

7 Hvilken aldersgruppe tilhører den dagbesøkende?

- Under 18 år
 18 - 29 år
 30 - 39 år
 40 - 49 år
 50 - 59 år
 60 år eller eldre

8 Hva er den dagbesøkendes sivilstand ved ankomst?

- Enslig
 Samboer
 Gift/registrert partner
 Separert
 Skilt
 Flyttet fra samboer
 Enke/enkemann

9 Har den dagbesøkende hjemmeboende barn?

- Ja
 Nei → Gå til **11**

10 Hvor mange hjemmeboende barn i de ulike aldersgruppene har den dagbesøkende?

Under 18 år:

18 år eller eldre:

11 Er den dagbesøkende gravid ved ankomst til krisesenteret?

- Ja
 Nei
 Vet ikke/ubesvart

12 Hvilken landbakgrunn har den dagbesøkende?

- Norsk → Gå til **15**
 Utenlandsk/innvandrere

13 Hvis den dagbesøkende har innvandrerbakgrunn, hvordan er språkforståelsen ved ankomst?

- Snakker ikke norsk
- Snakker litt norsk
- Snakker godt norsk

14 Var det behov for tolk under samtalen med den dagbesøkende?

- Ja, brukte tolk
- Ja, men brukte ikke tolk
- Nei

15 Oppgir den dagbesøkende en eller flere overgripere?

- En
- Flere

16 Hva er den dagsbesøkendes relasjon til overgriperen/-ne ved dette besøket? Flere kryss mulig.

- Ektefelle/samboer
- Tidligere ektefelle/samboer
- Kjæreste (særbo)
- Foreldre
- Sønn/datter/annet familiemedlem
- En eller flere kjente personer
- En eller flere ukjente personer

Henvendelse og situasjon**17** Hvordan ble den dagbesøkende henvist til krisesenteret?

- Eget initiativ
- Familie/venn/bekjent
- Lege/legevakt
- Helsesøster
- Sosialkontor
- Barnevern
- Politiet
- Advokat
- Familiekontor
- Flyktninginstans
- Skole
- Interesseforening
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser:

18 Hva oppgav den dagbesøkende som årsak til henvendelsen? Du kan sette flere kryss.

- Fysisk vold
- Psykisk vold
- Trusler
- Barnemishandling
- Tvangsgifte
- Voldtekt
- Incest mot bruker
- Incest mot brukerens barn
- Annen seksuell vold
- Annet, spesifiser:

Bistand

19 Er den dagbesøkende henvist/formidlet til en eller flere av de følgende institusjonene/instansene i forbindelse med dette besøket? Du kan sette flere kryss.

- Ingen henvisning
- Politiet
- Lege/legevakt
- Sosialkontor
- Barnevern
- Boligkontor
- Trygdekontor
- Advokat
- Familiekontor
- Psykolog/psykiater
- PPT/BUP
- Annet krisesenter
- Andre, spesifiser:

20 Hvilken bistand har den dagbesøkende fått fra krisesenteret under dette besøket? Du kan sette flere kryss.

- Ingen bistand
- Samtale
- Blitt fulgt til hjelpeapparat
- Hjelp til å finne bolig
- Hjelp til flytting
- Støtte/praktisk hjelp
- Bistand i forbindelse med barns kontakt med far
- Deltakelse i gruppe/nettverk
- Barnepass
- Andre tilbud til barn ved senteret
- Annen bistand, spesifiser:

Krisetiltak – statistikk for 2007

Underlagt taushetsplikt

Rapporteringsskjema: Krisetiltak - statistikk for 2007

11

⌵

⌵

Eva krisesenter

Fyll ut skjemaet og legg det øverst i bunken med beboer- og dagsbesøkskjema for 2007. Send det til Statistisk sentralbyrå, Seksjon for IT fellesstjenester (s850), 2225 Kongsvinger seinest 18. januar 2008

1 Navn på vertskommunen:

2 Navn på kontaktperson:

Telefon: E-post:

3 Angi krisesenterets organisasjonsnummer:

⌵

4 Navn på kommuner som støttet krisesenteret økonomisk i 2007:

5 Bruk oversikten fra skjema for telefonhenvendelser til å angi...

...totalt antall telefonhenvendelser i 2007:

...totalt antall krisetelefonhenvendelser i 2007:

RA-0577 Bokmål 11. 2007 350 ⌵

11 ⌵

6 Angi totalt antall ganger kvinnelige beboere har vært på senteret i løpet av 2007:

7 Angi totalt antall netter kvinnelige beboere har vært på senteret i 2007:

8 Angi totalt antall ganger barn av beboere har vært på senteret for overnatting i løpet av 2007:

9 Angi totalt antall netter barn av beboere har vært på senteret i løpet av 2007:

10 Angi totalt antall ganger mannlige beboere har vært på senteret i løpet av 2007:

11 Angi totalt antall netter mannlige beboere har vært på senteret i løpet av 2007:

12 Antall dagbrukere i løpet av 2007:

13 Antall dagsbesøk i løpet av 2007:

14 Hvor mange av årets beboere hadde nedsatt en eller flere av følgende funksjonsevner?

Antall med nedsatt bevegelsesevne:

Antall med nedsatt hørselsevne:

Antall med nedsatt synsevne:

Eie- og leieforhold ved krisesenteret

Informasjon om eventuelle overgangsboliger skal rapporteres kun der dette er presisert i spørsmålet.

15 Hva slags eie- eller leieforhold har senteret?

Eier → Gå til **17**

Leier → Gå til **16**

2

11

16 Hvem leier senteret av?

- Kommunen
- Staten
- Stiftelse
- Private

17 Har senteret overgangsbolig(er) for sine beboere?

- Ja
- Nei → Gå til **21**

18 Antall overgangsboliger:

19 Hva slags eie- eller leieforhold har senteret til overgangsboligen(e)?

- Eier alle boligene → Gå til **21**
- Leier alle boligene
- Både eier og leier

20 Hvem leier senteret overgangsboligen(e) av? Du kan sette flere kryss dersom det er flere boliger.

- Kommunen
- Staten
- Stiftelse
- Private

21 Hvordan er organisasjonsstrukturen ved krisesenteret?

- Stiftelse
- Kommunal/interkommunal
- Annet, spesifiser:

Tilgjengelighet på krisesenteret

De videre spørsmålene gjelder kun forholdene ved selve senteret, ikke eventuelle overgangsboliger.

22 Kan en rullestolbruker komme inn på senteret ved egen hjelp?

- Ja
- Nei

23 Etter å ha kommet inn i boligen, kan en rullestolbruker ved egen hjelp benytte:

	Ja	Nei
Baderom	☐	☐
Toalett	☐	☐
Minst ett soverom	☐	☐
Kjøkken	☐	☐
Stue	☐	☐

24 Er senterets lokaler fordelt over flere etasjer?

- Ja
- Nei

11

3

25 Dersom senteret har lokaler i 2. etasje og/eller høyere, har bygningen tilrettelagt en eller annen form for heis for rullestolbrukere?

- Ja
- Nei

26 Antall parkeringsplasser merket for personer med nedsatt funksjonsevne:

Antall øvrige parkeringsplasser:

27 Hvor stort areal har krisesenteret?

Brutto kvadratmeter:

Lokalene

28 Hvor mange rom er det på senteret? Ett og samme rom skal telles kun én gang. For eksempel skal vaktrom som også er soverom for ansatte enten registreres som Vaktrom eller som Soverom for ansatte. Alle kategoriene skal fylles ut. For kategorier der senteret ikke har aktuelle romtyper, registreres 0 (null).

	Antall rom
Soverom for beboere:	<input type="text"/>
Soverom for ansatte:	<input type="text"/>
Kjøkken:	<input type="text"/>
Stue(r):	<input type="text"/>
Aktivitetsrom/lekerom:	<input type="text"/>
Bad med WC:	<input type="text"/>
Bad uten WC:	<input type="text"/>
Separat WC:	<input type="text"/>
Kontor(er):	<input type="text"/>
Samtalerom:	<input type="text"/>
Vaktrom:	<input type="text"/>
Møterom:	<input type="text"/>
Besøksrom:	<input type="text"/>
Andre rom, spesifiser:	<input type="text"/>
Antall rom totalt:	<input type="text"/>

4

11

29 Antall faste sengeplasser på senteret for beboere:

Antall faste sengeplasser på senteret for ansatte:

30 Har senteret vært fullt en eller flere ganger i løpet av året?

- Ja, en gang
- Ja, flere ganger
- Nei

Bemanning og tilbud på senteret

31 Er senteret bemannet hele døgnet?

- Ja
- Nei

32 Har senteret egne ansatte som primært jobber med barn?

- Ja
- Nei → Gå til **34**

33 Antall ansatte som primært jobber med barn:

34 Har senteret spesielle tilbud rettet mot barn?

- Ja
- Nei → Gå til **36**

35 Hvilke tilbud har senteret for barn? Flere kryss er mulig.

- Enesamtaler for barn med/uten mor tilstede
- Gruppesamtaler-/tilbud for barn
- Egne samarbeidsopplegg med andre offentlige hjelpetjenester
- Bistand ved samvær med far/overlevering
- Oppfølging av barn som tidligere har hatt opphold ved senteret
- Barnehagetilbud – i egen regi eller avtale med annen barnehage
- Skyssordning til/fra barnehage/skole
- Fritidsaktiviteter for barn i regi av senteret
- Fritidsaktiviteter for barn i regi av frivillige organisasjoner
- Andre tilbud, spesifiser:

36 Hvilke av følgende fasiliteter finnes på senteret?

	Ja	Nei
PC	☐	☐
Internett	☐	☐
Dataspill/Playstation	☐	☐
TV	☐	☐
Bøker/blader/aviser	☐	☐
Lekerom	☐	☐
Ungdomsrom	☐	☐
Lekeplass ute	☐	☐
Uteplass, for eksempel hage, terrasse, bakgård	☐	☐

37 Hvilke regler gjelder for besøk?

- Besøk tillates ikke
- Besøk tillates med visse restriksjoner
- Det er ingen restriksjoner for besøk

Ansatte

38 Hvor mange ansatte har jobbet ved senteret i løpet av året fordelt på følgende kategorier?

	Antall personer	Antall årsverk	
Ordinær stilling, heltid:	<input type="text"/>		
Ordinær stilling, deltid:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Frivillige vakter:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

39 Hvor mange ansatte i løpet av året er menn?

	Antall personer	Antall årsverk	
Ordinær stilling, heltid:	<input type="text"/>		
Ordinær stilling, deltid:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Frivillige vakter:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6

11

40 Hvilke stillingskategorier fordeler de brukerrettede stillingene seg på?

	Antall personer	Antall årsverk	
Daglig leder/dagarbeider(e):	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nestleder:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Miljøarbeider:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre brukerrettede stillinger:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

41 Hvilke stillingskategorier fordeler de merkantile stillingene seg på?

	Antall personer	Antall årsverk	
Kontoransvarlig/sekretær:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjøkken/husansvarlig:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Vaktmester:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Renholder:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre merkantile stillinger:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

42 Antall ansatte med brukerrettede stillinger fordelt på deres høyest fullførte utdanning.

	Antall ansatte
Grunnskolenivå:	<input type="text"/>
Videregående skolenivå:	<input type="text"/>
Universitets- og høghskolenivå:	<input type="text"/>
Annet:	<input type="text"/>

43 Kryss av for hvilken målform dere ønsker å motta fremtidige skjema på:

- Bokmål
- Nynorsk

11

7

Tabellregister

2. Om statistikken	
2.1. Antall krisesentre som har sendt inn skjema for 2007	8
2.2. Antall døgn per år på krisesentrene, basert på to ulike metoder for revisjon av utflyttingsdato. 2006 og 2007	11
2.3. Antall brukere og opphold/besøk på krisesentrene i 2007	12
3. Beboere på krisesentrene	
3.1. Beboernes alder ved første opphold etter opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	14
3.2. Beboernes sivilstand ved første opphold etter opprinnelse. 2005 – 2007. Prosent ...	15
3.3. Gjennomsnittlig antall døgn og totalt antall døgn etter beboers opprinnelse. 2007 ...	16
3.4. Krisesenterbeboernes tilknytning til arbeidslivet ved første opphold etter opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	17
4. Overgriperne	
4.1. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	18
4.2. Ved én overgriper. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2007. Prosent.....	19
4.3. Ved to eller flere overgriper. Beboernes relasjon til overgriper ved første opphold etter beboers opprinnelse. 2007. Prosent.....	19
4.4. Overgriperens kjønn ved beboernes første opphold etter beboernes opprinnelse. 2007. Prosent	20
4.5. Overgriperens alder ved beboernes første opphold, etter beboernes opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	20
4.6. Overgriperens opprinnelse etter beboere med og uten innvandrerbakgrunn, ved beboers første opphold. 2005-2007. Prosent	21
4.7. Overgriperens tilstand ved mishandlingen/overgrep etter opprinnelse. Gjelder beboerens første opphold. 2007. Prosent	22
5. Barn med mor på krisesentrene	
5.1. Beboere som hadde barn med på krisesentrene fordelt på antall barn og beboerens opprinnelse. Første opphold. 2005 - 2007. Prosent.....	23
5.2. Barnas alder ved første opphold på krisesentrene fordelt på beboernes opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	24
6. Beboernes situasjon ved henvendelsen til krisesentrene	
6.1. Mishandlingens/overgrepenes varighet forut for første krisesenteropphold fordelt på beboerens opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	25
6.2. Beboernes egne vurderinger av skader av mishandlingen ved det enkelte krisesenteropphold fordelt på opprinnelse. 2005 – 2007. Prosent.....	26
6.3. Årsaker til at krisesenterbeboerne ikke har anmeldt forholdet fordelt på opprinnelse. 2005 - 2007. Prosent.....	27
7. Kontakten med krisesentrene	
7.1. Instanser som henviste beboerne til krisesentrene ved første opphold etter opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent.....	29
7.2. Årsakene til beboernes henvendelse på krisesentrene etter opprinnelse. Første opphold i 2005, 2006 og 2007. Prosent.....	30
7.3. Mottatt bistand fra krisesentrene fordelt på beboerens opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent	31
7.4. Henvisningsinstanser for beboerne på krisesentrene ved det enkelte opphold fordelt på opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent.....	31
7.5. Hvor beboerne drar etter krisesenteroppholdet fordelt på opprinnelse. 2005, 2006 og 2007. Prosent	32
8. Dagbrukere	
8.1. Dagbrukeres alder ved første kontakt med krisesentrene fordelt på brukernes opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent.....	34
8.2. Brukernes sivilstand ved første kontakt med krisesentrene fordelt på brukeres opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent.....	34
8.3. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første dagbesøk. 2006 og 2007. Prosent	35
8.4. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første kontakt med krisesentrene. Én overgriper. 2007. Prosent	36
8.5. Dagbrukernes relasjon til overgriper ved første kontakt med krisesentrene. Flere overgripere. 2007. Prosent	36
8.6. Årsakene til at dagbrukerne tok kontakt med krisesentrene ved første gangs kontakt. 2006 og 2007. Prosent.....	37
8.7. Henvisninger til hjelpeapparatet ved første kontakt med krisesentrene etter opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent.....	38
8.8. Bistand fra krisesentrene ved første kontakt etter opprinnelse. 2006 og 2007. Prosent	39

9.	Organisering og tilbud ved krisesentrene	
9.1.	Ansatte og årsverk ved krisesentrene. 2007. Antall.....	40
9.2.	De ansattes høyeste fullførte utdanning. 2007. Prosent	41
9.3.	Tilgjengelighet for rullestolbruker. 2007. Antall krisesenter	41
9.4.	Tilbud til barn. 2007. Antall krisesentre.....	42
9.5.	Fasiliteter på sentrene. 2007. Antall sentre	43